

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

สารนิพนธ์

ของ

ภูริชา กรกมลรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

กุมภาพันธ์ 2553

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

สารนิพนธ์

ของ

ภูริชา กรกมลรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

กุมภาพันธ์ 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

บทคัดย่อ

ของ

ภูริชา กรกมลรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

กุมภาพันธ์ 2553

ภูริชา กรกมลรัตน์. (2553). *ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย*. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพรรณ สาลีผล.

การศึกษารื่อง “ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย” มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงภาพรวมสถานการณ์ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของไทย โดยจัดกระทำข้อมูลให้อยู่ในรูปของสัดส่วนร้อยละ ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 11 แห่ง รวมทั้งศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย โดยใช้สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Method) และมีการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ราย 6 เดือน ตั้งแต่ ปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552 รวมระยะเวลา 17 งวด

จากการศึกษาตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตาม พบว่า มีเพียง 2 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยได้ ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง และอัตราการว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่า อัตราการว่างงานและอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง มีความสำคัญต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย โดยเฉพาะในส่วนของการทำงานมีความอ่อนไหวต่อ NPL มาก จะเห็นได้จากค่าสัมประสิทธิ์ที่สูง ดังนั้น รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการแก้ไข ทั้งมาตรการระยะสั้น และระยะยาว เพื่อรักษาระดับการจ้างงานเอาไว้ โดยการโอนย้ายแรงงานจากสถานประกอบการที่ถูกเลิกจ้างไปยังสถานประกอบการบางแห่งที่ขาดแคลนแรงงาน รวมทั้งมีการจัดฝึกอบรม เพิ่มทักษะ และพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับผู้ตกงาน เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถแข่งขันได้ เมื่อต้องกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานอีกครั้ง โดยรัฐบาลจำเป็นต้องประทับประคองให้เศรษฐกิจขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้เกิดการลงทุน การจ้างงานต่อไป

THE ECONOMIC FACTORS AFFECTING NON-PERFORMING HOUSING LOANS OF
THAI COMMERCIAL BANKS

AN ABSTRACT
BY
POOLISHA KORNKAMONRUT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Economics degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University
February 2010

Poolisha Kornkamonrut. (2010). *The Economic Factors Affecting Non-Performing Housing Loans of Thai Commercial Banks*. Master's project, M. Econ. (Managerial Economics). Bangkok: Graduate School. Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assistant Prof. Ravipan Saleepon.

The study of economic factors affecting Non-Performing housing loans of Thai commercial banks is aimed at studying the overall situation of loans for housing loans in Thailand. The data in the analysis of variation of the amount of housing loans and Non-Performing Loans for housing loans of 11 banks in Thailand is arranged proportionally in percentage. Then, the method of Multiple Linear Regression with Ordinary Least Square Method is applied, together with the every-6-month Secondary data collected since A.D.2001 until first-half of A.D.2009, totally of 17 times.

The result of this study 5 independent factors shows that there are just only 2 independent factors, which can be used to predict the Non-Performing Housing Loans of Thai Commercial Banks, namely, Growth rate of Real GDP and Unemployment rate with the statistical significance of 0.05.

Unemployment rate and Growth rate of Real GDP have played crucial role to Non-Performing Housing Loans of Thai Commercial Banks, especially for the unemployment rate heavily susceptible to NPL which is obviously seen from the high coefficient. As a result, the government should realize and settle both the short-term and long-term policies and actions in order to maintain the level of employment. The implementation can be done by transferring the unemployed labors from an establishment to another that requires this kind of labors. In addition, there should be the skill trainings arranged to the unemployed person in order to improve his/her skills that will make him/her become the competent ones. The governments need to support in order to make the economy continuously expanded, yielding to the future investment and hiring.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่
อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ของ ภูริชา กรกมลรัตน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาลีผล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถิพย์ ราษฎร์นิยม)

คณะกรรมการสอบ

.....

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รวิพรรณ สาลีผล).

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตร์)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ประภาพร เฟื่องฟูสกุล)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู สุขารมณ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2553

ประกาศคุณูปการ

การจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดี เนื่องจากความอนุเคราะห์และความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ วริพวรรณ สาลีผล อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และอาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี อาจารย์ประพาฬ เพ็ญพูนกุล ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถิพย์ ราษฎร์นิยม ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ที่มีความกรุณาในการให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ เพื่อแก้ไขปรับปรุงผลงานให้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่สาวทุกคน ที่คอยเป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงพาณิชย์ ที่กรุณาให้ข้อมูลและความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณเจียงที่ให้ความช่วยเหลือในทุกๆด้าน คอยไถ่ถามความคืบหน้า และเป็นกำลังใจในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ รวมทั้งเพื่อนทุกคนที่ให้คำแนะนำต่างๆเป็นอย่างดี ทำให้การทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จได้ และประโยชน์ที่เกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แก่คุณพ่อ คุณแม่ และคณาจารย์ในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ภูริชา กรกมลรัตน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมติฐานในการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวความคิดและบทบาทเกี่ยวกับสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์.....	13
ความเสี่ยงด้านเครดิตจากปัจจัยภายนอก.....	14
แนวความคิดเกี่ยวกับตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค.....	15
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	19
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้.....	24
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	57
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	60
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	66
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	80

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สินเชื่อที่อยู่อาศัยบุคคลทั่วไปคงค้าง ปี 2539 – 2551.....	4
2 ส่วนแบ่งตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยบุคคลทั่วไป ปี 2539 – 2551.....	5
3 อัตราการขยายตัวของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยบุคคลทั่วไป ปี 2540 – 2551.....	5
4 สรุปสมมติฐานของความสัมพันธ์ของตัวแปร.....	12
5 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์ของเครดิตกับตัวแปรที่สำคัญๆ.....	21
6 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปทานของเครดิตใหม่กับตัวแปรที่สำคัญๆ.....	22
7 ผลการวิเคราะห์การถดถอย ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552	52
8 หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย.....	73
9 อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง.....	74
10 อัตราการว่างงาน.....	75
11 อัตราเงินเฟ้อ.....	76
12 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้.....	77
13 อัตราเงินเฟ้อ.....	78
14 อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย.....	79

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย.....	10
2 กลไกการส่งผ่านนโยบายการเงิน.....	17
3 การปันส่วนเงินกู้.....	19
4 คุณภาพของตลาด.....	22
5 อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงในช่วงปี 2544 จนถึง ครึ่งปีแรก ปี 2552.....	44
6 อัตราการว่างงาน ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552.....	45
7 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ในช่วงปี 2544 จนถึง ครึ่งปีแรก ปี 2552.....	46
8 อัตราเงินเฟ้อ ในช่วงปี 2544 จนถึง ครึ่งปีแรก ปี 2552.....	47
9 หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552.....	48
10 อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ ในช่วงปี 2544 จนถึง ครึ่งปีแรก ปี 2552.....	49
11 ความสัมพันธ์ระหว่างค่า e กับ Y'	70
12 ค่าของข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นกับค่าที่คาดไว้.....	71

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรงในปี 2540 โดยมีอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจติดลบร้อยละ 0.4 เป็นครั้งแรก และได้ตกต่ำเป็นประวัติการณ์ในปี 2541 ที่เศรษฐกิจไทยติดลบถึงร้อยละ 10.4 ส่งผลให้ธุรกิจต้องปิดกิจการและมีการเลิกจ้างพนักงานเป็นจำนวนมาก การผลิตทุกสาขาไม่ขยายตัว อีกทั้งยังส่งผลอย่างรุนแรงต่อตลาดการเงิน ทำให้สถาบันการเงินเกิดปัญหานี้ด้วยคุณภาพและขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง จนสถาบันการเงินบางแห่งถูกสั่งปิดกิจการ โดยหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในระบบสถาบันการเงิน (NPL) มีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 19.78 ของสินเชื่อรวมเมื่อสิ้นปี 2540 มาสูงสุดในเดือนพฤษภาคม 2542 ถึงร้อยละ 47.70 หรือเพิ่มขึ้น 2 เท่าตัว จาก 1.4 ล้านล้านบาทในเดือนธันวาคม 2540 เป็น 2.7 ล้านล้านบาทในเดือนพฤษภาคม 2542

ช่วงธุรกิจเฟื่องฟู หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินนั้น เกิดจากการดำเนินงานและการบริหารของสถาบันการเงินและของลูกค้า ซึ่งจากการบริหารของสถาบันการเงินนั้น เกิดจากภาคธุรกิจมีการแข่งขันกันสูง ส่งผลให้มีการกระจุยตัวของการปล่อยสินเชื่อในบางอุตสาหกรรม การปล่อยสินเชื่อขาดการระมัดระวัง และขาดการติดตามอย่างใกล้ชิด รวมทั้งการที่ประเทศไทยเปิดเสรีทางการเงิน ทำให้เงินทุนดอกเบี้ยต่ำไหลเข้ามาในประเทศที่มีดอกเบี้ยสูง ในขณะที่รัฐบาลใช้นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ จึงจูงใจให้มีการนำเงินเข้าจากต่างประเทศเพื่อแสวงหารายได้จากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย และลงทุนเก็งกำไรในธุรกิจต่างๆ อย่างมาก โดยธุรกิจมีการกู้ยืมเงินระยะสั้นไปใช้ในโครงการที่ก่อให้เกิดผลกำไรระยะยาว และเมื่อเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ ธุรกิจเกิดขาดสภาพคล่อง สถาบันการเงินไม่ปล่อยสินเชื่อเพิ่ม ส่งผลให้ผู้ประกอบการขาดทุนและปิดกิจการ ปัญหานี้ NPL จึงรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ในระบบสินเชื่อที่อยู่อาศัยของไทยอาศัยเงินจากตลาดเงินหรือเงินฝาก โดยผู้ปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยเป็นธนาคารหรือสถาบันการเงิน ซึ่งจะมีเงินฝากในตัวเอง จึงไม่จำเป็นต้องขายสินเชื่อออกไป และมีรัฐบาลคอยตรวจสอบการดำเนินงานของธนาคารอย่างเข้มงวด

สำหรับระบบสินเชื่อที่อยู่อาศัยในสหรัฐอเมริกาอาศัยเงินจากตลาดทุนหรือตลาดตราสารหนี้เป็นหลัก โดยผู้ปล่อยสินเชื่อเป็นบริษัทธรรมดา มีการใช้ Securitization¹ เป็นเครื่องมือทางการเงินที่สำคัญ รู้จักกันในชื่อของ Mortgage Backed Securities (MBS)² เมื่อปล่อยสินเชื่อได้จำนวนหนึ่งก็จำเป็นต้องขายสินเชื่อออกไป เพื่อได้เงินไปปล่อยใหม่หมุนเวียนไป ในปัจจุบัน MBS ถูกกล่าวว่าเป็น

เครื่องมือทางการเงินที่มีบทบาทสำคัญต่อวิกฤติการเงิน แต่สาเหตุหลักของการเกิดปัญหานี้ NPL มาจากการที่สถาบันการเงินลดความเข้มงวดในการปล่อยกู้ ผู้กู้ที่มีความสามารถผ่อนชำระต่ำจึงหลุดเข้ามาและเมื่อไม่สามารถผ่อนชำระเงินกู้ได้ เศรษฐกิจจึงเริ่มมีปัญหาและลุกลามเป็นวิกฤติซับไพรม์ ถ้าสถาบันการเงินผู้ให้กู้มีความเข้าใจและใช้ MBS ให้เป็นประโยชน์ และมีมาตรฐานในการปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัย ก็จะสามารถเพิ่มสภาพคล่องในการปล่อยกู้และลดความเสี่ยงได้มาก ผู้ลงทุนก็จะมีทางเลือกมากขึ้น ผู้ประกอบการส่งออกสินทรัพย์เองตลอดจนผู้กู้บ้านก็จะได้ประโยชน์จากการขยายตัวของสินเชื่อที่อยู่อาศัย ที่จะหมุนรอบได้เร็วขึ้นโดยผ่านการใช้ MBS

วิกฤติซับไพรม์ (Sub Prime Crisis) หรือแฮมเบอร์เกอร์ไครซิส (Hamburger Crisis) ก่อให้เกิดปัญหาในภาคอสังหาริมทรัพย์ เมื่อธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกหนี้ที่มีความน่าเชื่อถือต่ำ (ซับไพรม์) ประชาชนจึงพากันขอกู้เงินซื้อบ้านเพิ่มมากขึ้นเพื่อเก็งกำไร อีกทั้งมีการสร้างบ้านออกมาขายเกินกว่าความต้องการ และเมื่อธนาคารกลางสหรัฐปรับอัตราดอกเบี้ยขึ้น เพื่อปกป้องค่าเงินดอลลาร์สหรัฐที่กำลังตกต่ำลง ทำให้ภาระดอกเบี้ยของสัญญาสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ปล่อยกู้ให้กับลูกหนี้ซับไพรม์สูงขึ้น ดังนั้น การที่อัตราดอกเบี้ยถูกปรับเพิ่มขึ้น ในขณะที่มูลค่าสินทรัพย์ที่จดจำนองปรับตัวลดลง จึงส่งผลให้ความสามารถในการผ่อนชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ลดน้อยลงเรื่อยๆ นำไปสู่ลูกหนี้ของสถาบันการเงินด้อยคุณภาพ ที่เรียกว่า Sub-Prime การแตกของฟองสบู่ที่อยู่อาศัยจึงนำไปสู่ปัญหานี้เสียจำนวนมาก สถาบันการเงินที่ปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยเกิดปัญหานี้เสียและความไม่เพียงพอของเงินทุน ส่งผลให้สถาบันการเงินขาดสภาพคล่อง ขาดความเชื่อมั่น รวมทั้งสถาบันการเงินขนาดใหญ่ของสหรัฐอเมริกาบางแห่งมีการล้มละลาย หรือต้องมีการขายธุรกิจ และสถานการณ์ดังกล่าวได้ลุกลามไปทั้งระบบ ธนาคารต่างๆ จึงไม่กล้าที่จะปล่อยกู้ระหว่างกัน ทำให้สถาบันการเงินขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง (Credit Crunch) เรียกว่า วิกฤติธนาคาร (Banking Crisis)

สำหรับประเทศไทย ผลกระทบโดยตรงต่อสถาบันการเงินไทยนั้นมีน้อย เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ของไทย มีสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับ sub-prime เพียงร้อยละ 0.3 ของสินทรัพย์ทั้งหมด ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2550 ซึ่งสินทรัพย์ดังกล่าวได้ถูกขายออกจากระบบแล้ว ธนาคารมีการดำรงทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS ratio) ทั้งระบบอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมาก (ณ 31 มีนาคม 2552 มีค่าร้อยละ 14.9 ในขณะที่เกณฑ์มาตรฐานมีค่าร้อยละ 8.5) (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2552: ออนไลน์) รวมทั้งธนาคารพาณิชย์ไทยใช้เงินฝากในประเทศเป็นฐานสำหรับการให้กู้ยืม อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินได้มีการเพิ่มความเข้มงวดในการให้สินเชื่อ ซึ่งอาจทำให้สภาพคล่องในภาคธุรกิจ โดยเฉพาะภาคธุรกิจขนาดเล็กจะตึงตัวขึ้นบ้าง นอกจากนี้ จากความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นทำให้ต้นทุนการระดมทุนเพิ่มสูงขึ้น

แนวโน้มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในปัจจุบัน ได้รับผลดีจากอัตราเงินเฟ้อที่ปรับตัวลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่ออำนาจการซื้อที่อยู่อาศัยของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น อีกทั้งมาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีและค่าธรรมเนียมซื้อ-ขายอสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งราคาอสังหาริมทรัพย์ในปัจจุบันยังไม่สูงขึ้นจนเกินไป ประกอบกับการแข่งขันที่รุนแรงในธุรกิจสินเชื่อที่อยู่อาศัยระหว่างสถาบันการเงิน ในการนำเสนอเงื่อนไขอัตราดอกเบี้ยที่ถูกพิเศษ และมีรูปแบบหลากหลายให้ลูกค้าเลือกตามความสามารถในการผ่อนชำระ ทำให้ยอดปล่อยสินเชื่อที่อยู่อาศัยยังทรงตัว อย่างไรก็ตามผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจส่งออกและธุรกิจการท่องเที่ยวในบางประเภท โดยเฉพาะปัญหาการเลิกจ้างงานที่ยังคงมีอย่างต่อเนื่องในบางภาคธุรกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคบางกลุ่ม ทำให้ไม่สามารถผ่อนชำระสินเชื่อต่อไปได้ สถาบันการเงินจึงเพิ่มความระมัดระวังในการอนุมัติสินเชื่อทั้งแก่ผู้ประกอบการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และผู้บริโภคมากขึ้น

สำหรับแนวโน้มธุรกิจสินเชื่อที่อยู่อาศัยปี 2552 คาดว่าน่าจะปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้นกว่าในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ ทั้งนี้จากการรายงานตัวเลขเศรษฐกิจล่าสุดในเดือนมิถุนายน ที่ผ่านมา ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่แสดงให้เห็นว่าภาพรวมของเศรษฐกิจไทยเริ่มสะท้อนให้เห็นถึงสัญญาณเชิงบวก ประกอบกับตัวเลขการว่างงานในเดือนมิถุนายน ลดลงเหลือร้อยละ 1.4 (ปรับตัวดีขึ้นจากร้อยละ 1.7 ในเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา) ทำให้คาดว่าแนวโน้มของเศรษฐกิจไทยในช่วงต่อไปน่าจะปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งคาดว่าธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลน่าจะกลับมาขยายตัวได้ในไตรมาสสุดท้ายของปี โดยจะเป็นไปในลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากเศรษฐกิจไทยยังคงมีความเสี่ยงสูง ซึ่งสถาบันการเงินต่างๆจะยังคงใช้กลยุทธ์การเข้าหาลูกค้า โดยการกระจายจุดให้บริการสินเชื่อให้ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างทั่วถึง รวมถึงการปรับผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน เช่น ให้มีระยะเวลาการผ่อนชำระที่นานขึ้น เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามสถาบันการเงินยังคงต้องเพิ่มความระมัดระวังในการอนุมัติสินเชื่อมากขึ้น

¹Securitization หมายถึง การนำเอาสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ และไม่ค่อยมีการซื้อ ขาย (nonmarketable asset) มาแปลงเป็นหลักทรัพย์ที่นักลงทุนสามารถลงทุนได้ (marketable asset) ทั้งนี้ สินทรัพย์ที่จะนำมาแปลงนั้นจะต้องเป็นสินทรัพย์ที่มีศักยภาพที่จะสร้างกระแสเงินสด (cash flow) ให้กับเจ้าของสินทรัพย์ในอนาคตได้

²Mortgage-Backed Securities (MBS) หมายถึง กระบวนการในการแปลงสินเชื่อที่อยู่อาศัยที่ไม่มีสภาพคล่อง มาเป็นหลักทรัพย์ที่ผู้ลงทุนสามารถซื้อ ขายได้ ในตลาดทุน

ตาราง 1 สินเชื่อที่อยู่อาศัยบุคคลทั่วไปคงค้าง¹ ปี 2539 – 2551

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี	ธนาคารพาณิชย์ ²	สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่รับฝากเงิน ³	บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	ธุรกิจประกันภัย	รวม
2539	432,867	200,763	62,619	2,576	6,678	705,503
2540	455,409	297,891	28,697	2,392	8,842	793,231
2541	417,897	318,235	22,177	1,865	7,608	767,782
2542	386,008	303,950	12,648	1,362	6,504	710,472
2543	361,172	302,581	10,886	1,107	6,032	681,778
2544	356,032	309,494	9,672	268	5,033	680,499
2545	400,371	347,541	6,814	226	4,870	759,822
2546	432,105	422,436	6,609	191	5,515	866,856
2547	544,481	498,090	5,383	119	7,011	1,055,084
2548	624,377	585,896	2,165	59	7,897	1,220,394
2549	685,178	656,341	930	155	8,578	1,351,182
2550	771,024	717,039	793	59	10,159	1,499,074
2551	867,363	736,394	643	61	0	1,604,461

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2552): เงินให้กู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัยส่วนบุคคลของสถาบันการเงิน. ออนไลน์

¹เป็นยอดเงินให้กู้ยืมเฉพาะเงินต้นคงค้างที่เกิดจากการปล่อยใหม่และที่ปล่อยไปแล้วแต่ยังชำระไม่ครบถ้วน ซึ่งเป็นยอดคงค้าง ณ สิ้นงวดที่รายงาน ประกอบด้วยเงินให้กู้ยืมเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ประเภทการซื้อที่ดินเปล่า การซื้อที่ดินเปล่าเพื่อสร้างบ้าน และการจัดหาที่อยู่อาศัย

²ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ (ไม่รวมสาขาที่อยู่ในต่างประเทศ) สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และกิจการวิเทศธนกิจ

³ประกอบด้วยธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์

ตาราง 2 ส่วนแบ่งตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยบุคคลทั่วไป ปี 2539 – 2551

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	ธนาคาร พาณิชย์ ^{2/}	สถาบันการเงิน เฉพาะกิจที่รับ ฝากเงิน ^{3/}	บริษัทเงินทุนและ บริษัทเงินทุน หลักทรัพย์	บริษัท เครดิต ฟองซิเอร์	ธุรกิจ ประกัน ภัย	รวม
2539	61.4	28.5	8.9	0.4	0.9	100.0
2540	57.4	37.6	3.6	0.3	1.1	100.0
2541	54.4	41.4	2.9	0.2	1.0	100.0
2542	54.3	42.8	1.8	0.2	0.9	100.0
2543	53.0	44.4	1.6	0.2	0.9	100.0
2544	52.3	45.5	1.4	0.0	0.7	100.0
2545	52.7	45.7	0.9	0.0	0.6	100.0
2546	49.8	48.7	0.8	0.0	0.6	100.0
2547	51.6	47.2	0.5	0.0	0.7	100.0
2548	51.2	48.0	0.2	0.0	0.6	100.0
2549	50.7	48.6	0.1	0.0	0.6	100.0
2550	51.4	47.8	0.1	0.0	0.7	100.0
2551	54.1	45.9	0.0	0.0	0.0	100.0

ที่มา: จากการคำนวณ

ตาราง 3 อัตราการขยายตัวของสินเชื่อที่อยู่อาศัยบุคคลทั่วไป ปี 2540 – 2551

(หน่วย : ร้อยละ)

ปี	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
อัตราการ ขยายตัว	12.4	-3.2	-7.5	-4.0	-0.2	11.7	14.1	21.7	15.7	10.7	10.9	7.0

ที่มา: จากการคำนวณ

จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ สิ้นปี 2551 มียอดคงค้างตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยบุคคลทั่วไป จำนวน 1,604,461 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวของสินเชื่อร้อยละ 7 จากปีก่อน

โดยธนาคารพาณิชย์ มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.1 ของมูลค่าตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยบุคคลทั่วไปคงค้าง รองลงมา ได้แก่ สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่รับฝากเงิน (ธนาคารอาคารสงเคราะห์และธนาคารออมสิน) โดยมีสัดส่วนทางตลาดร้อยละ 45.9

ผลกระทบต่อตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัย จากปัญหาซับไพร์มและวิกฤติการเงินโลก แม้ไม่ส่งผลกระทบต่อตลาดที่อยู่อาศัยของไทย แต่ได้ส่งผลกระทบทางอ้อม ซึ่งได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจถดถอย ตลาดหุ้นตกต่ำ การส่งออกและการท่องเที่ยวชะลอตัวลง กำลังซื้อลดลง ทำให้การปล่อยสินเชื่อในปี 2551 มีแนวโน้มลดลง ส่งผลต่อเนื่องไปถึงปี 2552 รวมทั้งมีความเสี่ยงด้านการชำระหนี้ และ ปัญหาหนี้ NPL เพิ่มขึ้น โดยผู้ประกอบการมีแนวโน้มชะลอการลงทุนด้านที่อยู่อาศัยออกไป ทำให้เศรษฐกิจปี 2552 อาจชะลอตัวลงได้

ดังนั้นการให้ความสำคัญในการพิจารณาคุณภาพของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ควรพิจารณาทั้งปัจจัยภายในตัวผู้กู้ ในส่วนของความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ และคุณภาพหลักประกัน ตลอดจนการติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคาร เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงให้สถาบันการเงินได้รับชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตามเงื่อนไขสัญญาที่ตกลงไว้ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของระบบสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างระบบการปล่อยสินเชื่อของธนาคารที่เข้มแข็ง สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ฝากเงิน และสร้างควมมีเสถียรภาพในระบบสถาบันการเงินไทย รวมทั้งรักษาอัตราการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. ศึกษาถึงภาพรวมสถานการณ์ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของไทย
2. ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับสินเชื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและวางแผนตัดสินใจในการให้สินเชื่อได้อย่างถูกต้อง

2. เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจในการศึกษาหาความรู้ด้านการคาดการณ์ภาวะหนี้ที่มีโอกาสผิดนัดชำระหนี้ได้สูง

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆที่มีอิทธิพลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ไทย จำนวน 11 ธนาคาร จากทั้งหมด 14 ธนาคาร เนื่องจากว่าข้อมูลสถิติยอดคงค้างสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทั้งระบบจำแนกตามประเภทธุรกิจ ในส่วนข้อมูลสถิตินี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เปิดเผยข้อมูลในส่วนของ NPL สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย รวมอยู่ในส่วนของ NPL การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ดังนั้นการศึกษานี้จึงได้ใช้ข้อมูล NPL ของธนาคารพาณิชย์ไทยเพียง 11 ธนาคาร ที่มีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและยังดำเนินการซื้อขายหลักทรัพย์ในปัจจุบัน เพราะธนาคาร ยูโอบี จำกัด (มหาชน) ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน) และธนาคารทีสจี จำกัด (มหาชน) ได้เพิกถอนหลักทรัพย์ออกจากตลาดหลักทรัพย์โดยสมัครใจ ทำให้ข้อมูลงบการเงินในส่วนของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและการจัดชั้นที่เปิดเผยไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้สำหรับการคำนวณหา NPL สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยได้ รวมทั้งการศึกษาข้อมูลครั้งนี้ยังมีข้อจำกัดจากพระราชกำหนดการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ (Asset Management Company : AMC) และการจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (Thai Asset Management Company :TAMC) เพื่อรับซื้อและรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่มีปัญหาของสถาบันการเงินไปบริหารจัดการหรือตามเรียกคืนหนี้ จึงทำให้ข้อมูลหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยในระบบธนาคารพาณิชย์ไทยลดลง การศึกษานี้ใช้ข้อมูล ตั้งแต่ ปี 2544 จนถึง ครึ่งปีแรก ปี 2552 ใช้ข้อมูลราย 6 เดือน มีธนาคารพาณิชย์ไทย ดังต่อไปนี้

- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)
- ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารธนาชาต จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)
- ธนาคารสินเอเซีย จำกัด (มหาชน)

ตัวแปรที่ศึกษา

ข้อมูลตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้ จะประกอบไปด้วยข้อมูลของตัวแปรที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมโดยตรงและข้อมูลที่ได้จากการคำนวณเข้าช่วยเพื่อให้ข้อมูลดังกล่าวมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (Growth rate of real GDP)

1.2 อัตราการว่างงาน (Unemployment Rate)

1.3 อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate)

1.4 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (Minimum Loan Rate)

1.5 อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย 11 ธนาคาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้คำศัพท์เฉพาะบางคำที่จำเป็นในการศึกษานี้ เพื่อให้การใช้ภาษาที่มีความชัดเจนและรัดกุม ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการอ่านวิจัยฉบับนี้

1. อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (Growth rate of real GDP) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาคงที่ ปี 2531 โดยจัดอธิทิพลการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า มีหน่วยเป็นร้อยละ

2. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (Housing Loan) หมายถึง เงินให้สินเชื่อหรือเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลธรรมดา เพื่อวัตถุประสงค์ซื้อที่ดินเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัยของตนเองหรือซื้อที่ดินพร้อมบ้านพักอาศัย หรืออาคารพาณิชย์หรือห้องชุดในอาคารชุดเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง หรือปลูกสร้างบ้าน ต่อเติมหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัยของตนเองโดยมีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างเป็นหลักประกัน ไม่รวมสินเชื่อที่ให้ผู้ยืมและผู้ประกอบการ

3. ธนาคารพาณิชย์ไทย หมายถึง ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยและเข้าทำการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยและธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ

4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ หมายถึง อัตราดอกเบี้ยสำหรับลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี ประเภทเงินกู้แบบมีระยะเวลา (Minimum Loan Rate: MLR) ถัวเฉลี่ย 5 ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารกรุงศรีอยุธยา ณ วันสิ้นงวด เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ใช้สำหรับการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย มีหน่วยเป็นร้อยละ

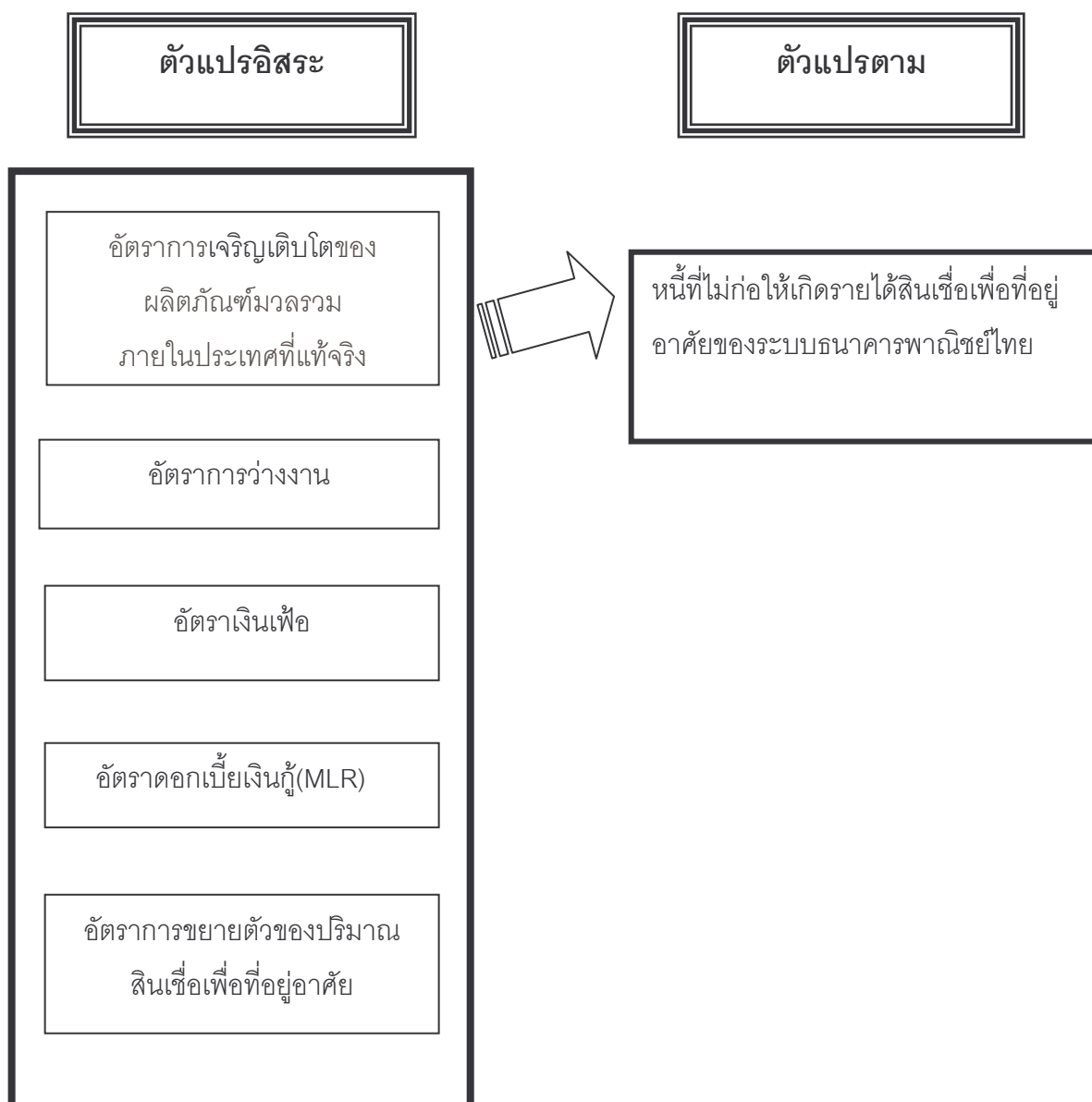
5. **อัตราการว่างงาน** หมายถึง สัดส่วนของกำลังแรงงานที่พร้อมจะทำงานแต่ไม่สามารถหางานทำได้ เจ็บป่วย รองานใหม่ หรือหางานที่เหมาะสมไม่ได้ ต่อกำลังแรงงานรวม (ตั้งแต่ปี 2544 สำนักงานสถิติแห่งชาติได้เปลี่ยนแปลงข้อมูลผู้อยู่ในกำลังแรงงานจาก 13 ปีขึ้นไปเป็น 15 ปีขึ้นไป) มีหน่วยเป็นร้อยละ

6. **อัตราเงินเฟ้อ (Inflation rate)** หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภคของปีปัจจุบันเปรียบเทียบกับดัชนีราคาของปีก่อน มีหน่วยเป็นร้อยละ

7. **อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย** หมายถึง สัดส่วนการเปลี่ยนแปลงของยอดสินเชื่อที่อยู่อาศัยเฉพาะเงินต้นในส่วนของธนาคารพาณิชย์งวดปัจจุบันเทียบกับงวดที่ผ่านมา มีหน่วยเป็นร้อยละ

8. **หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย** หมายถึง ปริมาณเงินให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่เกิดจากลูกหนี้ที่ค้างชำระเงินต้น และ/หรือ ดอกเบี้ยเกินกว่า 3 เดือน นับจากวันที่ครบกำหนดชำระเงินตามงวดที่กำหนดในสัญญา มีหน่วยเป็นล้านบาท

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา

1 อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (Growth rate of real GDP) มีหน่วยเป็นร้อยละ

สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง กับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่ออัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงสูงขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ จะทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้น หรือถ้าอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงลดลง จะทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยลดลงด้วย

2 อัตราการว่างงาน (Unemployment Rate) มีหน่วยเป็นร้อยละ

สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการว่างงานกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่ออัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ จะทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้น หรือถ้าอัตราการว่างงานลดลง จะทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยลดลงด้วย

3 อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate) มีหน่วยเป็นร้อยละ

สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่ออัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ จะทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยลดลง หรือถ้าอัตราเงินเฟ้อลดลง จะทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้น

4 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (Minimum loan rate) มีหน่วยเป็นร้อยละ เฉลี่ยจาก 5

ธนาคาร ประกอบด้วย ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารกรุงศรีอยุธยา เนื่องจากปกติธนาคารขนาดใหญ่จะเป็นผู้นำการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ยในตลาด จึงนำมาใช้เป็นเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของตลาด

สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เฉลี่ย 5 ธนาคารกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยนั้น คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เฉลี่ย 5 ธนาคารเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ จะทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้น หรือถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เฉลี่ย 5 ธนาคารลดลง จะทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยลดลงด้วย

5 อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย มีหน่วยเป็นร้อยละ

สมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ไทย คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่ออัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ จะทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้น หรือถ้าอัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยลดลง จะทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยลดลงด้วย

ตาราง 4 สรุปสมมติฐานของความสัมพันธ์ของตัวแปร

ตัวแปรที่ถูกกระทบ	ตัวแปรที่มีผลกระทบ	ทิศทางความสัมพันธ์
NPL : หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย	อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง	ทิศทางเดียวกัน
	อัตราว่างงาน	ทิศทางเดียวกัน
	อัตราเงินเฟ้อ	ทิศทางตรงกันข้าม
	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	ทิศทางเดียวกัน
	อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	ทิศทางเดียวกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอแนวความคิด ทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวความคิดและบทบาทเกี่ยวกับสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์
2. ความเสี่ยงด้านเครดิตจากปัจจัยภายนอก
3. แนวความคิดเกี่ยวกับตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค
4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
5. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดและบทบาทเกี่ยวกับสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

แนวความคิดเกี่ยวกับสินเชื่อของธนาคาร (Concepts of quality of bank credit) (วเรศอุปปาติก. 2544: 51-52)

การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีความจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณภาพ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประการ

1. คุณภาพที่แสดงถึงลักษณะเด่นของการพึ่งพาตนเองภายในของธุรกรรม
 - ทักษะของผู้ให้กู้ หมายถึง ผู้ให้กู้จะได้รับทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยคืนตรงตามเวลาที่สัญญาไว้
 - ทักษะของผู้ขอู้ หมายถึง เงินที่ขอกู้มานั้นได้ถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถชำระหนี้โดยปราศจากผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ
2. คุณภาพจากผลสะท้อนของการให้สินเชื่อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ กระแสการหมุนเวียนของสินค้าและบริการและรายได้ การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรและการยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น
3. คุณภาพอันเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการให้สินเชื่อต่อการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ มาตรการที่ใช้วัดคุณภาพของสินเชื่อจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงและหนี้สูญ

บทบาทของสินเชื่อในระบบเศรษฐกิจ

รายได้และรายจ่ายของหน่วยเศรษฐกิจหรือครัวเรือนในแต่ละช่วงของรายได้นั้นไม่จำเป็นต้องเท่ากับรายจ่ายเสมอ ส่วนที่แตกต่างกันนั้น เรียกว่า การออม (saving) สามารถจำแนกลักษณะการออม ได้ดังนี้

1. ผู้ออมที่มีการออมเท่ากับศูนย์ (zero saver) คือผู้ที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับรายได้ปัจจุบันของตนพอดี
2. ผู้ออมที่มีเงินออม (positive saver) คือผู้ที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคน้อยกว่ารายได้ปัจจุบันของตน
3. ผู้ออมที่มีการออมติดลบ (negative saver) หมายถึง ผู้ที่มีรายจ่ายเพื่อการบริโภคในปัจจุบันเกินกว่ารายได้ของตนในปัจจุบัน

การจัดสรรเพื่อการบริโภคในระยะยาวของครัวเรือน หรือหน่วยเศรษฐกิจนั้นภายใต้เงื่อนไขของรายได้ปัจจุบันและรายได้ที่คาดหวังว่าจะได้ในอนาคตที่แน่นอนจำนวนหนึ่ง การบริโภคที่มากในระยะเวลาหนึ่ง จะทำให้การบริโภคในระยะเวลาอื่นจะต้องลดน้อยลงเพื่อจะได้สรรพประโยชน์รวมหรือความพึงพอใจในระยะยาวสูงสุด หน่วยเศรษฐกิจแต่ละหน่วยต่างมีทัศนคติต่อการบริโภคในปัจจุบันและอนาคตแตกต่างกัน จึงก่อให้เกิดคุณค่าของการบริโภคในปัจจุบันต่อการบริโภคในอนาคตแตกต่างกันไปด้วย

2. ความเสี่ยงด้านเครดิตจากปัจจัยภายนอก

ความเสี่ยงด้านเครดิต (ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2546: 1-2)

หมายถึง ความเสี่ยงที่ลูกหนี้หรือคู่สัญญาของธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ การลงทุน และการก่อภาระผูกพัน เช่น ลูกหนี้ไม่สามารถชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยตามที่ตกลงไว้กับธนาคารพาณิชย์ได้ ทำให้ธนาคารพาณิชย์ในฐานะเจ้าหนี้เกิดความเสียหาย ทั้งนี้ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อฐานะความมั่นคง ความเชื่อมั่นและชื่อเสียงของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งความเสี่ยงด้านเครดิตจะมีความรุนแรงมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณภาพของสินเชื่อและเงินลงทุน ดังนั้นธนาคารพาณิชย์จึงจำเป็นต้องมีนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม

ปัจจัยความเสี่ยงด้านเครดิตแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยความเสี่ยงภายนอก และปัจจัยความเสี่ยงภายใน แต่ในที่นี้จะมองเพียงปัจจัยความเสี่ยงภายนอก ประกอบด้วย

- **สภาพเศรษฐกิจ** การเปลี่ยนแปลงในส่วนของเศรษฐกิจมหภาค ได้แก่ เศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และท้องถิ่น เช่น การเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ การว่างงาน จะมีผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านเครดิต โดยจะส่งผลในรูปของการเปลี่ยนแปลงวัฏจักรธุรกิจ

อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย ปริมาณและคุณภาพสินเชื่อ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงในส่วนขอเศรษฐกิจจุลภาค เช่น การขาดสภาพคล่อง หรือการประสบปัญหาทางการเงินจะมีผลให้ผู้กู้ยืมไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญา การเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมาย และกฎระเบียบ ข้อบังคับจะมีผลต่อสถาบันการเงินในการปรับเปลี่ยนการกำกับดูแลธุรกรรม รวมถึงคุณภาพและความสามารถในการเรียกเก็บหนี้

- ปัจจัยที่มาจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์กัน หมายถึงผลกระทบของปัจจัยความเสี่ยงในตลาดหนึ่ง ที่มีต่ออีกตลาดหนึ่ง ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ เป็นความสัมพันธ์โดยตรงคือเมื่อมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมหนึ่งก็จะส่งผลกระทบต่ออีกอุตสาหกรรมหนึ่งโดยตรง เช่น ถ้าอุตสาหกรรมก่อสร้างได้รับความเสียหายก็จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่ผลิตวัสดุก่อสร้าง กับความสัมพันธ์โดยอ้อมคือเมื่ออุตสาหกรรมใดได้รับผลกระทบก็จะส่งผลกระทบต่ออีกอุตสาหกรรมหนึ่งและจะส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังอุตสาหกรรมข้างเคียง ทำให้ลูกค้าสถาบันการเงินประสบปัญหาด้านเครดิตจนไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างภาคอุตสาหกรรมน้ำมันและภาคอุตสาหกรรมผลิตเหล็กกล้า ซึ่งดูเหมือนหนึ่งไม่มี ความสัมพันธ์ในด้านผลกระทบถึงกัน จากอดีตที่ผ่านมา เมื่อราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกตกต่ำลงได้ส่งผลให้ทั้งสองภาคอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบด้านคุณภาพเครดิตที่เสื่อมลง เมื่อวิเคราะห์อย่างละเอียดจะพบว่าบริษัทผู้ผลิตน้ำมันเป็นกลุ่มลูกค้าที่มีนัยสำคัญแม้จะมีความสัมพันธ์ทางอ้อมในเชิงธุรกิจกับอุตสาหกรรมเหล็กกล้าโดยการสั่งซื้อผลผลิตเหล็กกล้าผ่านบริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์ชุดเจาะและท่อส่งน้ำมัน

- การแข่งขัน การแข่งขันระหว่างสถาบันการเงินในด้านการเติบโต การทำกำไรและความต้องการเป็นผู้นำในตลาดเป็นแรงกดดันให้มีการลดมาตรฐานการให้สินเชื่อ หรือมีการกำหนดราคาให้บริการสินเชื่อที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้สถาบันการเงินมีต้นทุนจากสินเชื่อด้วยคุณภาพเพิ่มขึ้น การแข่งขันมีทั้งจากสถาบันการเงินในประเทศ สถาบันการเงินต่างประเทศ สาขาสถาบันการเงินต่างประเทศ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และบริษัทเงินทุน

3. แนวความคิดเกี่ยวกับตัวแปรเศรษฐกิจศาสตร์มหภาค

แนวความคิดของเคนส์: อุปสงค์มวลรวมเป็นตัวกำหนดระดับการผลิต ระดับรายได้ และการจ้างงาน ตามแบบจำลองอย่างง่ายของเคนส์ รายได้ประชาชาติ ณ จุดดุลยภาพ ถูกกำหนดโดยอุปสงค์รวม (aggregate demand) หรือรายจ่ายรวมของระบบเศรษฐกิจ คือ $Y = C + I + G + X - M$ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายอิสระที่เป็นองค์ประกอบของ GDP (aggregate demand) ทำให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้หลายเท่าตัว อาจทำให้รายได้เพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นทวีคูณ

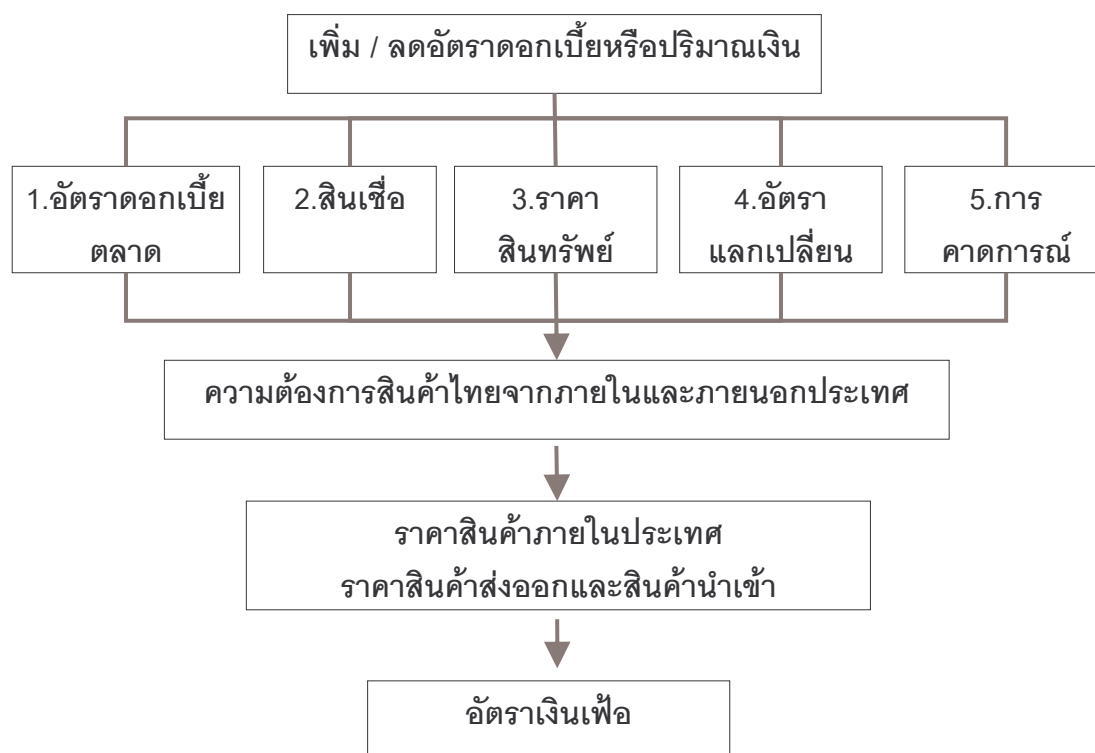
เคนส์ให้ความสำคัญกับบทบาทของรัฐบาลในการใช้นโยบายการเงิน และนโยบายการคลัง เข้ามารักษาเสถียรภาพในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งแนวคิดของเคนส์เป็นรากฐานของเศรษฐศาสตร์มหภาค

จากงานวิจัยนี้ ศึกษาเพียงนโยบายการเงิน ซึ่งเป็นนโยบายการใช้เครื่องมือทางการเงินของ ธนาคารกลางเพื่อควบคุมดูแลปริมาณเงิน หรืออัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและสอดคล้อง กับระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ธนาคารกลางต้องการเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพด้านใน ประเทศและด้านต่างประเทศสะท้อนได้จากตัวแปรทางเศรษฐกิจ เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราการว่างงาน ดุลการคลัง ระดับหนี้สาธารณะ ดุลการชำระเงิน อัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น ซึ่งความสมดุลดังกล่าวจะ เอื้อให้เศรษฐกิจเติบโตตามศักยภาพได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

นโยบายการเงินมีผลต่อเศรษฐกิจผ่าน 5 ช่องทางหลัก ได้แก่

1. ดอกเบี้ยตลาด
2. สินเชื่อ
3. ราคาสินทรัพย์
4. อัตราแลกเปลี่ยน
5. การคาดการณ์

โดยการส่งผ่านภายใต้ช่องทางเหล่านี้จะขยายวงกว้างไปสู่การเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่าย และการลงทุนในระบบเศรษฐกิจ และจะส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและอัตราเงินเฟ้อในที่สุด

ภาพประกอบ 2 กลไกการส่งผ่านนโยบายการเงิน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2552). กลไกการส่งผ่านนโยบายการเงิน. ออนไลน์

ธนาคารกลางจะใช้นโยบายการเงินกระตุ้นหรือชะลอภาวะเศรษฐกิจได้ ในงานวิจัยนี้ใช้การส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจผ่านทางช่องทางสินเชื่อ คือ เมื่อธนาคารกลางใช้นโยบายการเงินผ่อนคลาย โดยการลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายหรือขยายฐานเงิน ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดการเงินปรับตัวลดลง ภาระหนี้ของผู้กู้ลดลง ฐานะการเงินของผู้กู้เข้มแข็งขึ้น ธนาคารยินดีปล่อยสินเชื่อให้ผู้กู้มากขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น อัตราเงินเฟ้อเร่งตัวเพิ่มขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2552: ออนไลน์)

กฎของโอกูน (Okun's law) : สมการ คือ $Y - Y^* = a' (u^* - u)$ โดย $a' = aN$ และ N คือ กำลังแรงงาน เป็นกฎที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์ในประเทศ (GDP) และการเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงาน กฎนี้ระบุว่า เมื่อผลิตภัณฑ์ภายในประเทศที่แท้จริงลดลง เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์ตามศักยภาพ (Potential GDP) อัตราการว่างงานจะเพิ่มขึ้น (Gartner.2006: 410)

แนวคิดของฟิลลิปส์: ในระยะสั้นค่าจ้างที่เป็นตัวเงินจะถูกกำหนดให้คงที่เมื่อระดับราคาสินค้า (P) สูงขึ้น จะส่งผลให้ค่าจ้างที่แท้จริง ($w = W/P$) ลดลง ธุรกิจจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น อัตราการว่างงานลดลง ในทางตรงกันข้าม ถ้าระดับราคาสินค้าลดลง ขณะที่ค่าจ้างที่เป็นตัวเงินคงที่ ส่งผลให้ค่าจ้างที่แท้จริง (W/P) สูงขึ้น ธุรกิจจะจ้างแรงงานลดลง ส่งผลให้เกิดการว่างงานมากขึ้น ระยะสั้นจึงเกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างอัตราเงินเฟ้อกับอัตราการว่างงาน (สันติยา เอกอัคร.2550: (4)-6)

ในช่วงทศวรรษ 1970s และต้น1980s เป็นช่วงที่เกิดวิกฤตราคาน้ำมันแพง เพราะประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (OPEC) รวมตัวกัน เมื่อราคาน้ำมันทั่วโลกได้สูงขึ้น ต้นทุนต่างๆก็สูงขึ้น และราคาสินค้ารวมทั้งค่าครองชีพสูงขึ้นมาก ทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจชะงักงัน (Stagflation) ระดับราคาสินค้าสูง ขณะเดียวกันการว่างงานก็เพิ่มขึ้น เส้นฟิลลิปส์ไม่เป็นความจริง นั่นคือ อัตราเพิ่มของราคามีได้ทำให้อัตราการว่างงานลดลง (บุญคง หันจางสิทธิ์. 2545: 295)

สมการเส้นโค้งฟิลลิปส์: $g_w = -\epsilon (U - U^*)$ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการว่างงานกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้าง เมื่ออัตราการว่างงานที่เกิดขึ้นจริง (U) มากกว่าอัตราการว่างงานตามธรรมชาติ (U^*) หรือระดับผลผลิตที่แท้จริงต่ำกว่าระดับผลผลิตที่ศักยภาพ ทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้าง (g_w) ติดลบ นั่นคือ ค่าจ้างมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ปรับตัวลดลง เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ทางตรงกันข้ามในช่วงเศรษฐกิจรุ่งเรืองอัตราการว่างงานที่เกิดขึ้นจริงต่ำกว่าอัตราการว่างงานตามธรรมชาติ หรือผลผลิตที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าระดับผลผลิตศักยภาพ ค่าจ้างมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ปรับตัวสูงขึ้น (สันติยา เอกอัคร. 2550: (4)-4 – (4)-5)

สรุป จากสภาวะที่อัตราเงินเฟ้อทั่วไปสูง จะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามไปด้วยเพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ถ้าเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากการเพิ่มขึ้นของความต้องการบริโภค ซึ่งเกิดจากการที่เศรษฐกิจเติบโตรวดเร็วเกินไป เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงขึ้น ซึ่งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจัดว่าเป็นต้นทุนที่สำคัญของธนาคารเริ่มแพงขึ้น ส่งผลให้ธนาคารมีความจำเป็นต้องปรับดอกเบี้ยเงินกู้ เพื่อไม่ให้กำไรลดลงจากเดิม ซึ่งดอกเบี้ยเงินกู้ที่เพิ่มสูงขึ้น จะกระทบต่อผู้ขอกู้เงิน จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2550 มีครัวเรือนร้อยละ 63.3 เป็นหนี้ และประมาณร้อยละ 31.3 เป็นหนี้เพื่อซื้อบ้านและ/หรือที่ดิน (บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย. 2551: ออนไลน์) หากอัตราดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ผู้กู้มีภาระต้องจ่ายดอกเบี้ยมากขึ้น ส่งผลให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จะสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากอัตราดอกเบี้ยลดต่ำลง จะทำให้นี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลดลงด้วย

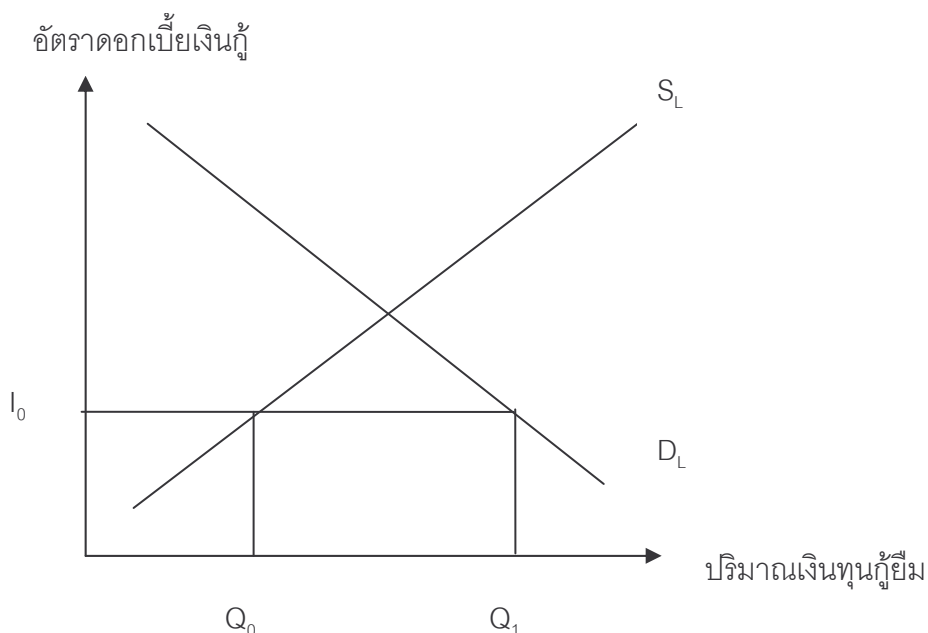
4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ปริมาณสินเชื่อรวมของระบบเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายรวมของระบบเศรษฐกิจนี้ เนื่องจากผู้ที่กู้ยืมไปนั้นจะไม่นำเงินที่กู้ยืมเหล่านี้มาเก็บไว้ หรือนำไปซื้อสินทรัพย์ทางการเงินต่างๆ แต่จะนำเงินมาใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าหรือบริการในรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

4.1 ทฤษฎีการปันส่วนสินเชื่อ (Credit Rationing Theory) (ศุภฤกษ์ ศรีเนตร์. 2542: 103-105)

ทฤษฎีการปันส่วนสินเชื่อที่ไม่นำความเสี่ยงของผู้กู้ยืมมาอธิบาย

Tucker มองลักษณะตลาดของธนาคารพาณิชย์เป็นตลาดที่ไม่สามารถทำงานได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถปรับตัวได้อย่างอิสระ เพราะว่ามีข้อกำหนดมิให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารสูงกว่าระดับที่กำหนดไว้ จึงมีผลทำให้การปรับตัวของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถเป็นไปตามสภาวะที่แท้จริงของตลาดการกู้ยืมได้ หรือมีความล่าช้าในการปรับตัว (Time Lag) รวมทั้งปริมาณความต้องการกู้ยืมมีมากกว่าปริมาณเงินกู้ที่ธนาคารพาณิชย์ให้กู้ยืมได้ จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถให้กู้ยืมตามที่ต้องการได้ทั้งหมด ธนาคารมีความจำเป็นต้องปันส่วนสินเชื่อขึ้น ผู้กู้บางรายอาจถูกปฏิเสธ บางรายก็อาจได้รับเงินกุน้อยกว่าจำนวนที่ขอกู้

ภาพประกอบ 3 แสดงการปันส่วนเงินกู้

จากรูป เมื่ออัตราดอกเบี้ยจากธนาคารถูกกำหนดไว้ ณ ระดับ I_0 ซึ่งเป็นอัตราที่ไม่สามารถทำให้ความต้องการเงินกู้ได้รับการตอบสนองทั้งหมด จึงทำให้เกิดปริมาณความต้องการเงินกู้ส่วนเกิน เท่ากับ $Q_0 - Q_1$ และเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ยังคงอยู่ ณ ระดับ I_0 เส้นความต้องการเงินกู้ยืม และเส้นปริมาณเงินให้กู้ยืมจากธนาคาร ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว ความต้องการกู้ยืมเงินส่วนเกินจะยังคงเกิดขึ้นอยู่ จึงทำให้นักธนาคารทั้งหลายถูกบังคับให้ต้องทำการแบ่งสรรปริมาณสินเชื่อที่มีอยู่ จำนวน $0Q_0$ ให้กู้ยืมแก่ผู้กู้บางราย

4.2 ทฤษฎีตลาดเครดิต (วเรศ อุปปาติก. 2544: 55-58)

4.2.1 อุปสงค์ของเครดิตใหม่ (demand for new credit) คือ ความต้องการแห่งกระแสของเงินทุนตามปกติจะใช้จ่ายไปทันทีทันใด ทำให้ผู้ต้องการเครดิตมีหนี้สินผูกพันที่เกิดขึ้นใหม่

อุปสงค์ของเครดิตใหม่ของหน่วยเศรษฐกิจที่มีรายได้ในปัจจุบันน้อยกว่ารายจ่าย จึงจำเป็นต้องหาเงินทุนจากภายนอก อาจเป็นครัวเรือน หรือธุรกิจ ตลอดจนรัฐบาล

ตัวแปรทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่มีต่ออุปสงค์รวมของเครดิต ได้แก่

1. ระดับราคา (The price level - P)

ระดับราคาของสินค้าและบริการสูงขึ้น ย่อมมีผลทำให้อุปสงค์ของเครดิตเพิ่มขึ้น ดังนั้นอุปสงค์ของเครดิตจึงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับราคาสินค้าในกรณีตัวแปรอื่นๆคงที่

2. รายได้ที่แท้จริง (Real income - Y)

รายได้ที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับอุปสงค์เครดิตในเชิงบวก กล่าวคือในกรณีที่ประชาชนมีรายได้ที่แท้จริงเพิ่มขึ้น ทำให้มั่นใจว่าความสามารถในอนาคตจะดีขึ้นด้วย ทำให้ความต้องการเครดิตใหม่เพิ่มขึ้นด้วย สำหรับรัฐบาลในกรณีที่รายได้ที่แท้จริงของประชาชนเพิ่มขึ้น รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลจะเพิ่มขึ้นด้วยและรายจ่ายของรัฐบาลก็จะเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานดังนั้นการก่อหนี้ของรัฐบาลก็จะลดลง

3. อัตราดอกเบี้ย (The interest rate - i)

อัตราดอกเบี้ยมีความสัมพันธ์กับอุปสงค์ของเครดิตเชิงลบ กล่าวคือยิ่งอัตราดอกเบี้ยยิ่งสูง อุปสงค์ของเครดิตยิ่งลดลง

4. ต้นทุนแห่งการออกหุ้นทุน (The cost of equity finance - e)

ในกรณีที่หน่วยธุรกิจแสวงหาเงินทุนด้วยการออกหุ้นทุน ยิ่งต้นทุนของการออกหุ้นทุนยิ่งสูงขึ้น อุปสงค์ของเครดิตในลักษณะเงินขอกู้จากภายนอกแทนการออกหุ้นทุนยิ่งสูงขึ้น เพราะถ้ารายได้ที่คาดคะเนว่าจะได้รับในอนาคตสูงขึ้น ในกรณีหาเงินทุนด้วยการออกหุ้นทุนผู้ถือหุ้นทุนใหม่ย่อมมีสิทธิเรียกร้องเงินปันผลในหุ้นของตน ทำให้หน่วยผลิตต้องการหาเงินจากภายนอกใน

ลักษณะอื่นๆ แทนการออกหุ้นทุน เพราะการแสวงหาเงินทุนทั้งสองกรณีมีลักษณะทดแทนกันได้ค่อนข้างสมบูรณ์ภายใต้ข้อสมมุติว่าสิ่งอื่นๆคงที่

5. ภาวะเงินเฟ้อที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expect inflation – Z)

ในกรณีที่คาดว่าอัตราภาวะเงินเฟ้อจะสูงขึ้นในอนาคต ย่อมหมายถึงระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปจะสูงขึ้น จึงทำให้อุปสงค์ของเครดิตใหม่เพิ่มขึ้น เพราะภาวะเงินเฟ้อส่งผลให้ค่าเงินลดลง ทำให้ลูกหนี้ได้เปรียบมากขึ้น

6. นโยบายการคลัง (Fiscal policy - D)

ในกรณีที่รัฐบาลใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุล รัฐบาลย่อมพึ่งพาเงินกู้จากแหล่งต่างๆ ย่อมมีผลทำให้อุปสงค์ของเครดิตเพิ่มขึ้น

ตาราง 5 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์ของเครดิตกับตัวแปรที่สำคัญๆ

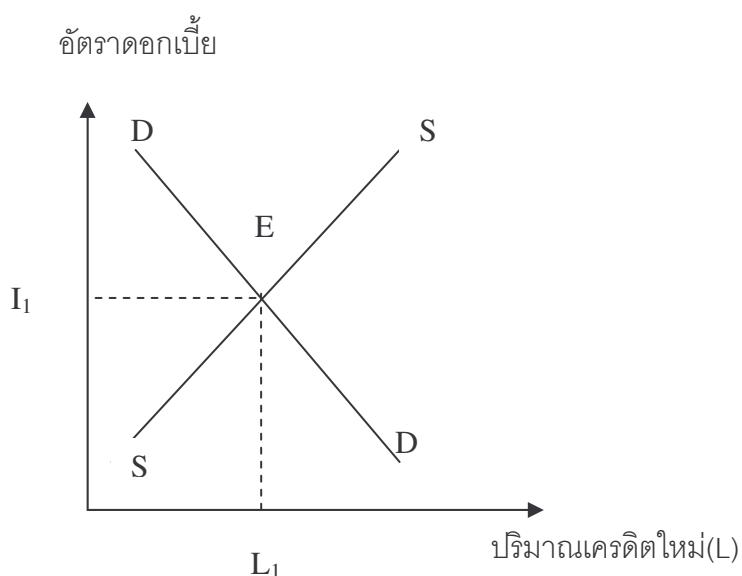
ตัวแปรที่ถูกกระทบ	ตัวแปรที่มีผลกระทบ	ทิศทางความสัมพันธ์
L_d : ปริมาณของอุปสงค์ของเครดิตใหม่	P : ระดับราคา	ทิศทางเดียวกัน
	Y : รายได้ที่แท้จริง	ทิศทางเดียวกัน
	i : อัตราดอกเบี้ย	ทิศทางตรงกันข้าม
	e : รายได้ที่คาดว่าจะได้รับต่อหุ้น/ราคาของหุ้นทุน	ทิศทางเดียวกัน
	Z : อัตราภาวะเงินเฟ้อ	ทิศทางเดียวกัน
	D : นโยบายการคลังแบบขาดดุลของรัฐบาล	ทิศทางเดียวกัน

4.2.2 อุปทานของเครดิตใหม่ (supply of new credit) ตัวแปรที่มีผลกระทบต่ออุปทานเหมือนกับอุปสงค์ของเครดิตใหม่ แตกต่างเพียงขนาดของการกระทบและทิศทางของการกระทบเท่านั้นที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเป็นลักษณะดังนี้

ตาราง 6 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปทานของเครดิตใหม่กับตัวแปรที่สำคัญๆ

ตัวแปรที่ถูกกระทบ	ตัวแปรที่มีผลกระทบ	ทิศทางความสัมพันธ์
Ls : ปริมาณของอุปทานของเครดิตใหม่	P : ระดับราคา	ทิศทางเดียวกัน
	Y : รายได้ที่แท้จริง	ทิศทางเดียวกัน
	i : อัตราดอกเบี้ย	ทิศทางเดียวกัน
	e : อัตรากำไรต่อหุ้น/ราคาของหุ้น	ทิศทางตรงกันข้าม
	Z : อัตราภาวะเงินเฟ้อ	ทิศทางตรงกันข้าม
	D : นโยบายการคลังแบบผ่อนคลาย	ทิศทางเดียวกัน

ดุลยภาพของตลาดเครดิต จะเกิดขึ้นเมื่ออุปสงค์และอุปทานเครดิตใหม่เท่ากัน
อัตราดอกเบี้ยเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อตลาดเครดิต(ตัวอื่นๆคงที่)ดุลยภาพเป็นดังนี้

ภาพประกอบ 4 ดุลยภาพของตลาดเครดิต

จากรูป แกนตั้งแสดงอัตราดอกเบี้ย ส่วนแกนแนวนอนแสดงปริมาณเครดิตใหม่ เส้น DD เป็นเส้นอุปสงค์ของเครดิตใหม่ซึ่งทอดลงจากซ้ายไปขวา ส่วนเส้น SS เป็นเส้นอุปทานของเครดิตใหม่ซึ่งทอดขึ้นขวา ดุลยภาพของตลาดเครดิตก็คือ จุด E ซึ่งเป็นจุดตัดของเส้น DD กับเส้น SS นั่นเอง

4.3 ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย

ศาสตราจารย์ มิลตัน ฟรีดแมน กล่าวว่าอัตราดอกเบี้ยเป็นราคาของสินเชื่อ ดังนั้น อัตราดอกเบี้ย คือส่วนต่างระหว่างเงินที่กู้ยืมกับจำนวนเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อถึงระยะเวลาที่กำหนด

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (Loanable fund theory) (วเรศ อุปปาติก. 2544: 96-98, Howells; & Bain. 2005: 190-191)

ทฤษฎีนี้อัตราดอกเบี้ยถูกกำหนดโดยอุปสงค์ต่อเงินกู้ และอุปทานของเงินกู้ อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพจะหมายถึง อัตราดอกเบี้ยที่ทำให้อุปสงค์ต่อเงินกู้เท่ากับอุปทานของเงินกู้พอดี

อุปทานของเงินให้กู้ มีแหล่งที่มา 2 แหล่ง ได้แก่ เงินออม (saving - S_a) และการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงิน (money supply - ΔM) จากการขยายสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ที่เข้าไปอยู่ในตลาดสินเชื่อ

อุปสงค์ของเงินกู้ ได้แก่ การลงทุนและการถือเงินไว้ในมือ (Hoarding - H) การถือเงินนี้อาจจะมีค่าเป็นลบ เรียกว่า dishoarding เกิดจากประชาชนนำเอาเงินที่ถือไว้ในรอบปีที่ผ่านมาออกมาเป็นเงินทุนพร้อมที่จะให้กู้ หรือเกิดจากประชาชนลดสัดส่วนของการถือเงินที่เป็นเงินตรา เป็นผลให้เงินทุนเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{สมการ : } S_a + \Delta M = H + I$$

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ยังมีใช้ทฤษฎีอธิบายระบบเศรษฐกิจโดยส่วนรวม เป็นการอธิบายตลาดสินเชื่อเท่านั้น ดังนั้นทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ในด้านอุปสงค์ของเงินกู้จำเป็นต้องคำนึงถึงการกู้ของรัฐบาล (B_g) ของผู้บริโภค (B_c) ของธุรกิจ (B_b) เพื่อที่פקอาศัย (B_h) และเพื่อการเก็งกำไร (B_s) จึงทำให้มีการปรับปรุงให้สมบูรณ์ ดังนี้

$$\text{สมการ : } S + \Delta M = H + I + B_g + B_c + B_b + B_h + B_s$$

จากสมการข้างต้นทำให้อุปสงค์ของเงินทุนครอบคลุมไปทั่วภาคเศรษฐกิจทุกภาค เมื่ออัตราดอกเบี้ยลดลงจะช่วยกระตุ้นการขยายตัวของสินเชื่อที่อยู่อาศัย (ดวงพรอาภาศิลป์. 2551: 14) และเมื่ออัตราขยายตัวของปริมาณสินเชื่อที่อยู่อาศัยสูง ก็จะมีโอกาสที่จะเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูงตามไปด้วย

4.4 ทฤษฎีการธนาคาร

ทฤษฎีแห่งการคาดคะเนในรายได้ล่วงหน้า (Anticipated income theory) (วเรศ อุปปาติก. 2544: 123-124, Luckett. 1984: 194-195)

ทฤษฎีนี้เป็นการสนับสนุนธนาคารให้ปล่อยกู้ระยะยาว เช่น การให้กู้เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ในลักษณะจำนอง ตลอดจนการให้กู้เพื่อการบริโภค เมื่อรายได้ที่คาดคะเนจะได้รับในอนาคตเป็นแหล่งรายได้ที่จะสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ ดังนั้น ทฤษฎีแห่งการคาดคะเนรายได้ล่วงหน้าจึงเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารธนาคาร ทำให้การมีการขยายการให้กู้ออกไปอย่างกว้างขวาง

5. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans - NPL) หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้างชำระ เงินต้น และ/หรือ ดอกเบี้ยเกินกว่า 3 เดือน หลังเกิดวิกฤติการณ์เมื่อ 31 มีนาคม 2541 มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2541 ได้แก่ เงินให้สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญ และสูญ

เกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้และภาระผูกพันทั้งในและนอกงบดุลตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศข้อกำหนด พิจารณาจากคุณภาพของลูกหนี้เป็นหลัก โดยแบ่งออกเป็น 6 ระดับ ตามคุณภาพของลูกหนี้ มีดังนี้

1.1 ลูกหนี้ปกติ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่ผิวนัดชำระหนี้ และไม่มีสัญญาณใดๆ ที่แสดงว่าจะมีการผิวนัดชำระหนี้อันจะเป็นเหตุให้สถาบันการเงินได้รับความเสียหาย ได้แก่ ลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินไม่เกิน 1 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

1.2 ลูกหนี้ที่กล่าวถึงเป็นพิเศษ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่มีสัญญาณว่าจะเกิดความเสียหายแต่มีฐานะหรือผลการดำเนินงานอ่อนลง ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขในเวลาอันควร จะทำให้ความสามารถในการชำระหนี้อ่อนลงไปอีก จนไม่สามารถชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินมากกว่า 1 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

1.3 ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง ลูกหนี้ที่มีโอกาสที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหากปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนซึ่งไม่มีการแก้ไข หรือแหล่งที่มาหลักของการชำระหนี้อาจไม่เพียงพอ เนื่องจากความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้มีความไม่แน่นอน สถาบันการเงินจำเป็นต้องใช้แหล่งที่มาอื่นหรือหลักประกันในการชำระหนี้ ได้แก่ ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินมากกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

1.4 ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย หมายถึง ลูกหนี้ที่มีคุณภาพด้อยกว่าลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน หรือคาดว่าจะไม่สามารถเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้คืนได้ครบถ้วน ได้แก่ ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินมากกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

1.5 ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่มีความสามารถชำระหนี้ได้โดยสิ้นเชิง หรือลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ

1.6 ลูกหนี้จัดชั้นสูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่มีทางที่จะชำระหนี้ได้แล้ว อาทิ ลูกหนี้ตายและไม่มีทรัพย์สินใดๆที่จะชำระหนี้ได้หรือลูกหนี้เลิกกิจการและเจ้าหนี้รายอื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้

เทคนิคการบริหารหนี้มีปัญหาของสถาบันการเงิน(ชนินทร์ พิทยาวิวิธ; และ ชาญชัย ดำรงบุล. 2547: 249-256)

ลูกหนี้โดยทั่วไปจะเข้าใจว่า เมื่อลูกหนี้ผิดสัญญาไม่ชำระหนี้ให้สถาบันการเงินตามเงื่อนไขข้อตกลง สถาบันการเงินก็จะดำเนินการเร่งรัดทวงถาม และถ้าลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ สถาบันการเงินก็จะดำเนินการทางกฎหมาย และประการสำคัญ คือ ลูกหนี้ส่วนใหญ่ไม่กล้าหรือไม่พร้อมที่จะเจรจากับสถาบันการเงินเพื่อเปิดเผยปัญหาให้ทราบและเจรจาขอผ่อนผันหนี้ หรือร่วมมือกับสถาบันการเงินเพื่อหาทางแก้ไข ซึ่งการไม่รู้วิธีการและการมีพฤติกรรมไม่ยอมเจรจากับเจ้าหนี้ ทำให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้น และการจัดชั้นของลูกหนี้ก็จะถูกลดระดับลงไปเรื่อย ๆ ตามช่วงระยะเวลาการค้างชำระ จนในที่สุดถูกจัดชั้นเป็นหนี้ต่ำกว่ามาตรฐาน และจัดเข้าเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loan) ในที่สุด

วิธีดำเนินการกับหนี้มีปัญหา

ลูกหนี้ที่มีปัญหา สถาบันการเงินจะอาศัยข้อมูลที่รวบรวมไว้ ใช้เป็นแนวทางหรือกำหนดมาตรการเพื่อดำเนินการพัฒนาหรือฟื้นฟูหนี้เสียให้กลับเป็นหนี้ที่ดี หรือกำหนดวิธีการที่จะติดตามหนี้ให้ได้หมด หรือให้ได้มากที่สุด หรือสูญเสียน้อยที่สุด ซึ่งสถาบันการเงินจะมีเทคนิคการบริหารหนี้อยู่ 2 มาตรการ คือ

1. WORKOUT

วิธี WORKOUT ได้แก่ มาตรการการแก้ปัญหาที่ทำให้ธุรกิจของลูกหนี้หลุดพ้นจากปัญหา และสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ วิธีนี้ส่วนใหญ่จะใช้เมื่อลูกหนี้ประสบปัญหาชั่วคราวจากผลกระทบทางปัจจัยภายนอก และ/หรือตัวลูกหนี้มีปัญหาเอง แต่พอมีทางแก้ไขตามสาเหตุของปัญหานั้นๆ ได้ ซึ่งสถาบันการเงินจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

1.1 แปลงหนี้ระยะสั้นเป็นหนี้ระยะยาว เป็นกรณีที่เกิดจากลูกหนี้บางรายลงทุนในสินทรัพย์ถาวรมาก แหล่งที่มาของเงินทุนส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียนระยะสั้น เมื่อเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ จึงทำให้เกิดปัญหาสภาพคล่อง ไม่สามารถชำระหนี้ระยะสั้นได้ทันตามกำหนด โดยไม่มีปัญหาทางด้านการบริหาร การแก้ไขจึงเป็นเพียงการทำให้สภาพคล่องของธุรกิจดีขึ้น

1.2 การให้ลูกหนี้เพิ่มทุน สถาบันการเงินจะแนะนำให้ลูกหนี้เพิ่มทุนเมื่อเห็นว่าธุรกิจของลูกหนี้ขาดทุนจนไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยจะกระทำเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งใน 2 กรณี ดังนี้

- เพิ่มทุนโดยการขายหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมหรือขายให้แก่บุคคลอื่น

- เพิ่มทุนโดยการแปลงหนี้เป็นทุน โดยการเจรจากับเจ้าหนี้ของธุรกิจให้แปลงหนี้เป็นทุนทั้งหมด หรือบางส่วน เพื่อลดภาระดอกเบี้ยลง ที่จะทำให้มีโอกาสทำกำไรได้มากขึ้น และช่วยให้สภาพคล่องดีขึ้น นอกจากนี้เจ้าหนี้หรือสถาบันการเงินอาจส่งตัวแทนเข้ามาเป็นกรรมการหรือส่งเจ้าหน้าที่มาช่วยบริหาร ซึ่งจะทำให้ธุรกิจได้ผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เข้ามาช่วยบริหารกิจการด้วย

1.3 ขยายวงเงินสินเชื่อ ลูกหนี้บางรายมีโอกาสจะขยายธุรกิจ แต่การวางแผนทางการเงินไม่ดีพอ จึงเกิดปัญหาการขาดเงินหมุนเวียนเมื่อขยายกิจการไปได้ระยะหนึ่ง กรณีเช่นนี้จะแนะนำให้ลูกหนี้เพิ่มทุน ถ้าไม่พอสถาบันการเงินก็จะพิจารณาขยายวงเงินสินเชื่อให้ หรือถ้าสถาบันการเงินเห็นว่าลูกหนี้มีปัญหาติดขัดในเรื่องการเพิ่มทุน แต่ธุรกิจมีอนาคตและจะสามารถชำระหนี้คืนได้แน่ ก็อาจจะขยายวงเงินสินเชื่อให้ชั่วคราวเพื่อช่วยแก้ปัญหา ทั้งนี้อาจจะให้ลูกหนี้เพิ่มวงเงินจำนอง หรือเพิ่มหลักประกัน หรือเพิ่มบุคคลค้ำประกันด้วย

1.4 ยืดเวลาการชำระหนี้ ซึ่งกระทำได้หลายวิธี ดังนี้

- ให้ปลอดชำระหนี้เงินต้นไว้ระยะหนึ่ง คงให้จ่ายเฉพาะดอกเบี้ย เมื่อพ้นวาระวิกฤติแล้ว จึงให้ผ่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ยตามเงื่อนไขที่กำหนด
- เปลี่ยนระยะเวลาการชำระหนี้ให้ เช่น จากรายเดือน เป็นราย 3 เดือน ขึ้นอยู่กับความสามารถในการผ่อนชำระของลูกหนี้
- กำหนดระยะเวลาปลอดหนี้ไว้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง แล้วประเมินความสามารถในการชำระหนี้ใหม่
- ประเมินฐานะกิจการเป็นช่วงๆ เพื่อประเมินความสามารถในการผ่อนชำระ

1.5 ลดดอกเบี้ยหรือลดคิดอกเบี้ย มาตรการนี้ใช้สำหรับลูกหนี้ที่มีปัญหามาก แต่มีความเต็มใจที่จะชำระหนี้ และจะนำมาใช้เมื่อจำเป็นจริงๆ เท่านั้น

1.6 ช่วยบริหารหรือควบคุมกิจการ ในกรณีลูกหนี้มีปัญหาด้านการบริหาร ทำให้ขาดสภาพคล่องหรือขาดทุน ซึ่งต้องปรับปรุงระบบกลไกการบริหารที่บกพร่องโดยเร็ว สถาบันการเงินก็จะส่งเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์เข้ามาเป็นที่ปรึกษาหรือช่วยบริหารงาน หรือช่วยสรรหาบุคคลที่มีความสามารถเข้ามาเป็นกรรมการ หรือควบคุมกิจการเพื่อปรับปรุงและควบคุมจุดบกพร่องหรือการรั่วไหลต่างๆ

1.7 การรับโอนบุริมสิทธิ ใช้สำหรับลูกหนี้ที่มีปัญหาไม่สามารถชำระหนี้และไม่มีหลักประกันหรือมีหลักประกันแต่ไม่คุ้มมูลหนี้ โดยลูกหนี้มีทรัพย์สินติดภาระผูกพันกับเจ้าหนี้อื่น และสถาบันการเงินวิเคราะห์แล้วว่าสินทรัพย์มีมูลค่าสูงกว่ามูลหนี้ที่มีภาระติดพัน

2. LIQUIDATION

วิธี Liquidation ได้แก่ มาตรการที่สถาบันการเงินจะดำเนินการขั้นต่อมาจาก Workout ที่ประสบความล้มเหลว หรือปัญหาของลูกค้าอยู่ในขั้นวิกฤติ หรือได้พิจารณาเห็นว่าลูกค้านี้ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้และไม่มีความเต็มใจที่จะชำระหนี้ หรือขาดความพยายามที่จะชำระหนี้ ซึ่งกรณีนี้สถาบันการเงินจะใช้มาตรการเรียกเก็บหนี้คืนอย่างเข้มงวด และนำมาตรการใดมาตรการหนึ่งมาใช้ ดังนี้

2.1 ลดเงินทุน ใช้เมื่อลูกค้าไม่สามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้ และทรัพย์สินของลูกค้านี้เมื่อขายแล้วไม่พอชำระหนี้และในด้านผู้ค้ำประกันก็ไม่มีความสามารถที่จะรับภาระหนี้ได้ทั้งหมด

2.2 การแยกความรับผิดชอบ เป็นการกระจายภาระรับผิดชอบไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องตามกำลังความสามารถของแต่ละราย

2.3 การรับโอนทรัพย์สินเพื่อชำระหนี้ ซึ่งอาจทำได้ทั้งการโอนทรัพย์สินที่จำนองเป็นประกันหรือทรัพย์สินอื่นๆ และในบางกรณีสถาบันการเงินอาจทำสัญญาให้ลูกค้านี้ซื้อคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดด้วย

2.4 การยินยอมรับชำระหนี้ร่วมกับเจ้าหนี้รายอื่นๆ เป็นการประนอมหนี้ร่วมกับเจ้าหนี้รายอื่น ทั้งการประนอมหนี้นอกศาลหรือในศาล หรือขอเฉลี่ยทรัพย์สินในขั้นตอนการบังคับคดี หรือพิทักษ์ทรัพย์ก็ได้

2.5 การดำเนินคดี เป็นมาตรการสุดท้ายที่ใช้ดำเนินการกับลูกค้านี้ ภายหลังการใช้มาตรการต่างๆ มาแล้วไม่ได้ผล

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการตรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุและสภาพทั่วไปของหนี้ที่มีปัญหารวมทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ที่มีปัญหาของสินเชื่อที่อยู่อาศัย จากการตรวจสอบเอกสารในงานวิจัยทั้งหมดนี้ ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่ได้รับ วิธีการศึกษา ผลสรุปงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอสำหรับการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

ณัชภพ ภัยชำนาญ (2550) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อนั้นที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 2542 ถึงไตรมาสที่ 3 2548 รวม 24 ไตรมาส โดยการวิเคราะห์ข้อมูล จะแบ่งเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยจะเป็นการอธิบายสภาพทั่วไปเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทย

และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลองด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) สำหรับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เงินสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของธนาคารพาณิชย์ไทย ดัชนีราคาผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี และปริมาณเงินให้กู้ของธนาคารพาณิชย์ไทย

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราสำรองหนี้สงสัยจะสูญ ปริมาณเงินให้สินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดี โดยมีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แต่ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทยจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับดัชนีราคาผู้บริโภค โดยมีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

พัชรินทร์ รัชยาพฤกษ์ (2543) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้กับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทย ตัวแปรอิสระที่ใช้ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ภาวะเศรษฐกิจ ราคาที่ดิน และการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การนับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยการศึกษาแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา และกำหนดให้วันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ซึ่งอยู่ในช่วงเกิดเหตุการณ์วิกฤติสถาบันการเงินและธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนคงที่เป็นลอยตัว เป็นเกณฑ์การแบ่งช่วงเวลา ดังนี้ คือ

1. ก่อนและหลังเกิดวิกฤติสถาบันการเงิน (มกราคม 2534 – มิถุนายน 2542)
2. ก่อนเกิดวิกฤติสถาบันการเงิน (มกราคม 2534 – มิถุนายน 2540)
3. หลังเกิดวิกฤติสถาบันการเงิน (กรกฎาคม 2540 – มิถุนายน 2542)

นอกจากนี้ได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆดังกล่าวต่อนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นรายภาคเศรษฐกิจ 12 ภาค การศึกษาใช้วิธีทางสถิติ โดยสรุปผลด้วยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การนับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารแห่งประเทศไทยมีความสัมพันธ์ต่อนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากที่สุด เนื่องจากเป็นการนับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เร็วขึ้น ปริมาณหนี้จึงเพิ่มขึ้น ส่วนอัตราแลกเปลี่ยน มีความสัมพันธ์ต่อนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในทิศทางเดียวกัน ประกอบกับช่วงเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเป็นลอยตัวแบบจัดการ ทำให้นี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น ราคาที่ดินมี

ความสัมพันธ์ต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจากการขอลงเงินสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ใช้ที่ดินเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน เมื่อราคาที่ดินลดลง ราคาประเมินหลักทรัพย์ค้ำประกันของธนาคารพาณิชย์ลดลง ธนาคารพาณิชย์เรียกหลักทรัพย์ค้ำประกันจากผู้กู้เพิ่มให้ค้ำมูลหนี้ หากผู้กู้ไม่สามารถนำหลักทรัพย์ค้ำประกันมาเพิ่มได้ เมื่อผู้กู้ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไข เกิดเป็นหนี้มีปัญหา ทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์สูงขึ้น สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมและภาวะเศรษฐกิจ พบว่าทั้ง 2 ปัจจัย ไม่มีความสัมพันธ์ต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

เมื่อศึกษาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้รายภาคเศรษฐกิจ 12 ภาค ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรอัตราแลกเปลี่ยน มีความสัมพันธ์ต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในภาคอุตสาหกรรมและค้าส่งค้าปลีก อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม มีความสัมพันธ์ต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในภาคก่อสร้าง ค้าส่งค้าปลีก และอสังหาริมทรัพย์ ภาวะเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในภาคค้าส่งค้าปลีก และราคาที่ดินมีความสัมพันธ์ต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในภาคค้าส่งค้าปลีกและบริการ

เจนจิต พรหมดี (2550) ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลการทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสิน การศึกษาได้ใช้ข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2543 จนถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2549 โดยนำปัจจัยต่างๆที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการเกิดปัญหาหนี้ที่มีปัญหาของธนาคาร ซึ่งได้แก่ ปริมาณสินเชื่อของธนาคารออมสิน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ดัชนีราคาผู้บริโภคและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว มาสร้างแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ในรูปแบบเศรษฐมิติ วิเคราะห์สมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสิน ได้แก่ ปริมาณสินเชื่อของธนาคารออมสิน อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และดัชนีราคาผู้บริโภค มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสิน ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสินแต่ไม่มีนัยสำคัญในการอธิบาย

ศิริลักษณ์ คหะวงศ์ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิต่อการเป็นหนี้ที่มีปัญหาของสินเชื่อที่อยู่อาศัย ของธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน) ช่วงระหว่างไตรมาสที่ 3 ของ 2546 ถึงไตรมาสที่ 2 ของ 2550 โดยนำปัจจัยต่างๆที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการเกิดปัญหาหนี้ที่มีปัญหาของ

ธนาคาร ซึ่งได้แก่ ปริมาณหนี้ที่ได้รับอนุมัติปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคาร รายได้ของลูกค้า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ธนาคารยูโอบีฯ เรียกเก็บลูกค้า มาสร้างแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ในรูปแบบเศรษฐมิติ เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรในสมการ และทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปรจากแบบจำลองในรูปสมการถดถอยพหุคูณเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) มาเป็นเครื่องมือ และทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่างๆ โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares)

ผลการศึกษาพบว่าปริมาณหนี้ที่ได้รับอนุมัติปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคาร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีปัญหาของธนาคารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 หมายความว่า เมื่อธนาคารมีจำนวนลูกค้าที่มีปัญหาของธนาคารมากขึ้น ธนาคารต้องเร่งที่จะดำเนินการแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อลดตัวเลข (NPL) ของธนาคาร สำหรับรายได้ของลูกค้า มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีปัญหาของธนาคาร จากผลการทดสอบค่าร้อยละทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ธนาคารยูโอบีฯ เรียกเก็บลูกค้า นั้น มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีปัญหาของธนาคาร จากผลการทดสอบค่าร้อยละทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

วิวัฒน์ วราสิทธิชัย (2548) ได้ศึกษาสภาพทั่วไปของปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ตลอดจนศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของประเภทธุรกิจการอุปโภคบริโภคในระบบสถาบันการเงิน ประกอบไปด้วยธนาคารพาณิชย์ของรัฐบาลและเอกชน และบริษัทเงินทุน รวมทั้งสิ้น 22 แห่ง การศึกษาได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ในช่วงระหว่างปี 2543 - 2546 มาทำการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นช่วงปรับตัวจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 วิธี ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยวิธีการทางเศรษฐมิติ ในรูปสมการเชิงซ้อน และวิธีกำลังสองน้อยที่สุด โดยปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์ประกอบด้วย อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ในประเทศ (Growth rate of GDP), อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (MLR) เฉลี่ย 5 ธนาคาร, ปริมาณเงินให้กู้ยืมเพื่อการอุปโภคบริโภค, การเปลี่ยนแปลงค่านิยามหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารแห่งประเทศไทย

การศึกษา แบ่งเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ตั้งแต่ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ เป็นต้นมา ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการกำหนดวิธีการปฏิบัติ วิธีการจัดการ มาตรการในการฟื้นฟู และพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงค่านิยามหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้เป็นมาตรฐานหลายครั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหนี้ที่ไม่

ก่อให้เกิดรายได้นั้นเป็นปัญหาของระบบสถาบันการเงินมาเป็นเวลานานแล้วและเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องรีบแก้ไข เพราะจะบั่นทอนให้สถาบันการเงินมีฐานะการดำเนินงานที่อ่อนแอลง ซึ่งเห็นได้จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินต่างๆ

สำหรับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินใช้การวิเคราะห์ปัจจัย CAMEL (ใช้ข้อมูลจากงบการเงินในช่วงปี 2543 – 2546) โดยการพิจารณาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์รัฐ ธนาคารพาณิชย์เอกชน และบริษัทเงินทุน ผลการศึกษาพบว่า

ความเพียงพอของเงินกองทุน (C) มีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เนื่องจากในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ สถาบันการเงินต่างก็ประสบกับปัญหาในการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทเงินทุนทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องเข้ามาควบคุมเข้มงวด เพื่อแก้ไขปัญหา ส่งผลให้สถานะเงินกองทุนมีค่าที่ดีขึ้น อัตราส่วนที่เกี่ยวกับเงินกองทุนจึงมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

คุณภาพสินทรัพย์ (A) ทุกสถาบันการเงินยังคงมีปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยแสดงให้เห็นจากอัตราส่วนหนี้สงสัยจะสูญที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แม้ว่าอัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และอัตราส่วนดอกเบี้ยค้างรับจะมีแนวโน้มลดลงก็ตาม

ความสามารถในการจัดการ (M) อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับของค่าเฉลี่ย

ความสามารถในการทำกำไร (E) มีค่าที่แตกต่างกัน เนื่องจากเป็นช่วงที่สถาบันการเงินกำลังมีการปรับโครงสร้างการบริหารงาน และมีผลขาดทุนสะสมที่เกิดขึ้นตั้งแต่วิกฤตเศรษฐกิจ แต่สถาบันการเงินแต่ละแห่งยังคงมีความสามารถในการนำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปก่อให้เกิดรายได้หรือผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ย

สภาพคล่อง (L) อยู่ในเกณฑ์ที่เสี่ยง เนื่องจากอัตราส่วนที่แสดงการนำเงินฝากไปปล่อยสินเชื่อมีสัดส่วนที่สูง ซึ่งจะส่งผลต่อสถาบันการเงินในการบริหารสภาพคล่องมีความยากลำบากมากขึ้น

สำหรับธนาคารพาณิชย์รัฐ มีอัตราส่วนที่แสดงค่าต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการดำเนินธุรกิจที่ต่ำกว่า ทั้งนี้เป็นเพราะรัฐบาลใช้ธนาคารเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ เช่น มีการรวมสถาบันการเงินที่ถูกปิดเข้าไว้กับธนาคารพาณิชย์รัฐ ทำให้อัตราส่วนต่างๆ ไม่สามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของธนาคารพาณิชย์ได้ดีเท่าที่ควร

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ประเภทธุรกิจการอุปโภคบริโภค

พบว่า ผลิตภัณฑ์ในประเทศ (GDP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ประเภทธุรกิจการอุปโภคบริโภค ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค่า

รายใหญ่ชั้นดี (MLR) ปริมาณเงินให้กู้เพื่อการอุปโภคบริโภคของระบบสถาบันการเงิน และการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ในการเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารแห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ประเภทธุรกิจการอุปโภคบริโภค (ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95) โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีมีอิทธิพลมากที่สุด ขณะที่การเปลี่ยนแปลงค่านายหน้าหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และผลิตภัณฑ์ในประเทศมีอิทธิพลในลำดับรองลงมา และปริมาณเงินให้กู้เพื่อการอุปโภคบริโภคของระบบสถาบันการเงินมีอิทธิพลน้อยสุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจ ที่มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ราย 6 เดือน ตั้งแต่ ปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552 รวมระยะเวลา 17 งวด ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และส่งผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ไทย มีรายละเอียดดังนี้

1. อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง
2. อัตราการว่างงาน
3. อัตราเงินเฟ้อ
4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้
5. อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย
6. หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย โดยนำข้อมูลมาจากหมายเหตุประกอบงบการเงินในส่วนของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย จัดขึ้นตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดของธนาคารพาณิชย์ 11 แห่ง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) แบบอนุกรมเวลา ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552 โดยใช้ข้อมูลราย 6 เดือน ที่ได้รวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในส่วนของการศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อมูลครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัย และรวบรวมข้อมูลตัวแปรต่างๆ เพื่อใช้ในการศึกษา ซึ่งได้จากหน่วยงาน ต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมลูกค้าย่อยใหญ่ชั้นดี (MLR) สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยคงค้าง ข้อมูลทั่วไป และบทความ
2. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้แก่ อัตราการว่างงาน
3. ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง
4. ข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์ ได้แก่ อัตราเงินเฟ้อทั่วไป
5. ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่ งบการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย
6. ข้อมูลจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้แก่ ตำราเรียน วารสาร ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การจัดกระทำข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีทั้งข้อมูลโดยตรงและข้อมูลที่ได้จากการคำนวณเข้าช่วย โดยข้อมูลที่ได้จากการคำนวณได้มีการจัดกระทำข้อมูล ดังนี้

คำนวณอัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อคงค้าง

$$\text{อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย} = \frac{(\text{ปริมาณสินเชื่อปีที่ } n - \text{ปริมาณสินเชื่อปีที่ } n-1) \times 100}{\text{ปริมาณสินเชื่อปีที่ } n-1}$$

เมื่อได้ข้อมูลตัวแปรอิสระแล้ว นำข้อมูลตัวแปรอิสระในบางตัวมาปรับฐานด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค เพื่อลดผลกระทบทางด้านราคา และสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าตัวแปรที่แท้จริง ดังนี้

- การปรับผลิตภัณฑ์ประชาชาติภายในประเทศเบื้องต้นตามราคาปัจจุบันให้เป็นราคาคงที่มีสูตรดังนี้

$$\text{Real GDP ปีที่ } n = \frac{\text{Nominal GDP ปีที่ } n}{\text{GDP deflator ปีที่ } n} \times 100$$

GDP deflator เป็นดัชนีที่วัดค่าเฉลี่ยของระดับราคาสินค้าทุกชนิดที่รวมอยู่ใน GDP คำนวณโดยอัตราส่วนระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาของปีปัจจุบันเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่คิดคำนวณโดยใช้ราคาคงที่ของปีฐาน

$$\text{GDP deflator} = \frac{\text{GDP ณ ราคาปีปัจจุบัน}}{\text{GDP ณ ราคาปีฐาน}}$$

นำผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่คิดคำนวณโดยใช้ราคาคงที่ของปีฐานมาคำนวณอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง

$$\text{Growth rate of real GDP} = \frac{\text{GDP}_n - \text{GDP}_{n-1}}{\text{GDP}_{n-1}} \times 100$$

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยจัดกระทำข้อมูลให้อยู่ในรูปของสัดส่วนร้อยละเพื่อใช้ในการอธิบายสถานการณ์ตลาดสินเชื่อที่อยู่อาศัยของไทย

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์ หาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระจากสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Method) ซึ่งเป็นวิธีทางสถิตินำมาประยุกต์ใช้ประมาณค่าหาความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ว่าปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากน้อยเพียงใด

แบบจำลองการศึกษากลุ่มธนาคารพาณิชย์

$$\text{NPL} = \beta_0 + \beta_1 \text{RGDP} + \beta_2 \text{U} + \beta_3 \text{INF} + \beta_4 \text{MLR} + \beta_5 \text{LOAN} + e$$

$$\text{เมื่อ } \beta_0 \neq 0, \beta_1 \beta_2 \beta_4 \beta_5 > 0 \quad \text{และ } \beta_3 < 0$$

โดยที่ NPL = หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

RGDP = อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง

U = อัตราการว่างงาน

INF = อัตราเงินเฟ้อ

MLR = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

LOAN = อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

- β_0 = ค่าคงที่ของแบบจำลองหนึ่งที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย
- $\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_5$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระต่างๆในแบบจำลองหนึ่งที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย
- e = ตัวคลาดเคลื่อน (error term)

สมมติฐานของการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณเชิงเส้น มีดังนี้ (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2550: 293)

1. ความคลาดเคลื่อน e เป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ
2. ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนเป็นศูนย์ นั่นคือ $E(e)=0$
3. ค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ที่ไม่ทราบค่า $V(e) = \sigma_e^2$
4. ค่าความคลาดเคลื่อนที่ i และ j ต้องเป็นอิสระกัน หรือ e_i และ e_j เป็นอิสระกัน ; $i \neq j$
นั่นคือ covariance $(e_i, e_j) = 0$
5. ตัวแปรอิสระ X_i และ X_j ต้องเป็นอิสระกัน

หลังจากตรวจสอบสมมติฐานของการวิเคราะห์การถดถอยแล้ว จึงนำสมการความถดถอยไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.สถิติที่ใช้ในการทดสอบ

1. **สถิติทดสอบ F-test** เป็นการทดสอบสมการว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดส่งผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2550: 307)
โดยตั้งสมมติฐานดังนี้

$$H_0 : \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$$

$$H_1 : \text{มี } \beta_E \text{ อย่างน้อย 1 ค่าที่ } \neq 0; E = 1, 2, \dots, k$$

สถิติทดสอบ

$$F = \frac{MSR}{MSE}$$

โดยที่

- F = ค่าสถิติที่พิจารณาใน F-distribution
- MSR = ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ ($X_1, X_2, \dots, X_k$) หรือ เท่ากับ SSR/k
- MSE = ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Y) เนื่องจากอิทธิพลอื่น ๆ หรือ เท่ากับ $SSE/(n-k-1)$
- n = จำนวนของข้อมูลทั้งหมด
- k = จำนวนกลุ่มทั้งหมดที่ใช้ทดสอบ

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้ คือ

1. ยอมรับสมมติฐาน $H_0: \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$

เมื่อ $F < F_{k,n-k-1;1-\alpha}$ หรือ $\text{Sig } F > \alpha$

ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ (x ทั้ง k ตัว)

2. ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือ ยอมรับสมมติฐาน H_1

เมื่อ $F > F_{k,n-k-1;1-\alpha}$ หรือ $\text{Sig } F < \alpha$

ซึ่งสรุปได้ว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม จึงต้อง

ทดสอบต่อไปว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามโดยใช้สถิติทดสอบ t

2. สถิติทดสอบ t-test เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระครั้ง

ละ 1 ตัว โดยทำการทดสอบสมมติฐาน k ครั้ง สำหรับตัวแปรอิสระ k ตัว สำหรับทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง Y กับ X สามารถตั้งสมมติฐานเพื่อการทดสอบได้ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2550: 307-308) โดยตั้งสมมติฐานดังนี้

$$H_0 : \beta_i = 0$$

$$H_1 : \beta_i \neq 0 ; i = 1, 2, \dots, k$$

สถิติทดสอบ

$$t = \frac{b_i - 0}{S_{bi}}$$

โดยที่

t = ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบ
นัยสำคัญ

b_i = สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ตัวที่ i ที่ต้องการทดสอบนัยสำคัญ

$SE(b_i)$ = ความคาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้ คือ

1. ยอมรับสมมติฐาน $H_0: \beta_i = 0$

เมื่อ $|t| < t_{1-\alpha/2; n-k-1}$ หรือ $\text{Sig } t > \alpha$

ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ

2. ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือ ยอมรับสมมติฐาน H_1

เมื่อ $|t| > t_{1-\alpha/2; n-k-1}$ หรือ $\text{Sig } t < \alpha$

ซึ่งสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

3. สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination: R^2) เป็นสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ที่ตัวแปรอิสระ ($X_1, X_2, \dots, X_k$) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (Y) ได้ (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2550: 309)

$$R^2 = \frac{SSR}{SST} \quad \text{หรือ} \quad \frac{1-SSE}{SST} \quad 0 \leq R^2 \leq 1$$

โดยที่

SSR = ความแปรปรวนของตัวแปรตาม(Y) เนื่องจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ
($X_1, X_2, \dots, X_k$)

SSE = ความแปรปรวนของตัวแปรตาม(Y) เนื่องจากอิทธิพลอื่น

SST = ความแปรปรวนทั้งหมด

ค่า R^2 เป็นการบอกสัดส่วนที่ตัวแปร X สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปร Y ได้
ดังนั้น ถ้า R^2 มีค่ามาก แสดงว่า Y และ X มีความสัมพันธ์กันมาก หรือ X สามารถอธิบายการ
เปลี่ยนแปลงของค่า Y ได้มาก โดยพิจารณา ดังนี้

- ถ้า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรอิสระชุดนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมาก
- ถ้า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปรอิสระชุดนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

หรือมีความสัมพันธ์น้อยมาก

4. สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับปรุงแล้ว (Adjusted Multiple Coefficient of Determination: Adjusted R^2) (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2550: 310)

Adjusted R^2 คือ การนำค่าองศาแห่งความเป็นอิสระของข้อมูลมาปรับค่าสัมประสิทธิ์แห่งการตัดสินใจ และเรียกค่าที่ปรับค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับปรุงแล้ว เพื่อไม่ให้ตัวแปรอิสระที่เพิ่มเข้ามา ไม่ทำให้ R^2 มากขึ้น ถ้าตัวแปรนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

$$\text{Adjust } R^2 = 1 + \left[\frac{n-1}{n-k-1} \right] \cdot (R^2 - 1)$$

โดยที่

- n = จำนวนของข้อมูลทั้งหมด
- k = จำนวนตัวแปรอิสระ
- R^2 = สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ

5. ค่าดอร์บิน-วัตสัน (Durbin – Watson: D.W.) (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2550: 322-323)

ใช้การทดสอบของ Durbin-Watson เป็นตัวตรวจสอบความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน โดยเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} โดยที่ t เป็นช่วงเวลา

สถิติทดสอบ

$$d = \frac{\sum_{t=2}^n (e_t - e_{t-1})^2}{\sum_{t=1}^n e_t^2}$$

โดยที่ $0 \leq d \leq 4$ และมีคุณสมบัติดังนี้

1. ถ้าค่าความคลาดเคลื่อน (e_t) เป็นอิสระกัน ค่า d จะมีค่าใกล้ 2
2. ถ้า $d < 2$ จะแสดงถึงความสัมพันธ์ในทางบวกของค่าคลาดเคลื่อน และถ้า $d \approx 0$ ค่าความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันมาก

3. ถ้า $d > 0$ จะแสดงถึงความสัมพันธ์ในทางลบของค่าคลาดเคลื่อน และถ้า $d \approx 4$ ค่าความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันมาก

การสรุปถึงความเป็นอิสระ จะนำสถิติทดสอบ Durbin-Watson (d) เทียบกับค่าที่ได้จากตารางค่าวิกฤต Durbin-watson ค่าที่ได้จากตาราง คือ ค่า d_U และ d_L

โดยตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน

H_1 : ค่าความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กัน (Autocorrelation)

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้ คือ

1. ยอมรับสมมติฐาน H_0 : ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน
เมื่อ $d_U < d < (4 - d_U)$
ซึ่งสรุปได้ไม่มีปัญหา Autocorrelation
2. ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือ ยอมรับสมมติฐาน H_1
เมื่อ $d < d_L$ หรือ $(4 - d_L) < d$
ซึ่งสรุปได้ว่า มีปัญหา Autocorrelation
3. นอกนั้นไม่สามารถสรุปได้

6. การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2545: 468)

โดยสามารถดูได้จาก

6.1 Tolerance

ค่า Tolerance ของ ตัวแปรอิสระ X_i คือ $1 - R_i^2$

ถ้าค่า Tolerance มีค่าใกล้ 0 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ X_i มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆมาก ซึ่งสรุปได้ว่า มีปัญหา multicollinearity

6.2 VIF (Variance Inflation Factor)

ค่า VIF ของ ตัวแปรอิสระ X_i คือ

$$\frac{1}{1 - R_i^2}$$

ถ้าค่า VIF มีค่าเข้าใกล้ 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ X_i มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ มาก ซึ่งสรุปได้ว่า มีปัญหา multicollinearity

การแก้ไขปัญหาเมื่อเกิด Multicollinearity (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2545: 468)

1. ถ้าจำนวนตัวอย่าง (n) น้อย แต่จำนวนตัวแปรอิสระมาก ให้เพิ่มขนาดตัวอย่าง
2. ตัดตัวแปรอิสระบางตัวที่มีความสัมพันธ์กันมากบางตัวออกไป
3. รวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันไว้ด้วยกัน โดยใช้เทคนิค Factor Analysis หรือ Principle component

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะแสดงผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล
2. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ได้แบ่งหัวข้อการศึกษาให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยได้กำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนแรกเป็นการศึกษาเชิงพรรณนาเกี่ยวกับสถานการณ์ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของไทย และส่วนที่สองเป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552

2. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

NPL	แทน	หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (ล้านบาท)
RGDP	แทน	อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (ร้อยละ)
U	แทน	อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)
INF	แทน	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)
MLR	แทน	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละ)
LOAN	แทน	อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (ร้อยละ)
e	แทน	ค่าความคาดเคลื่อน

2.2 สัญลักษณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

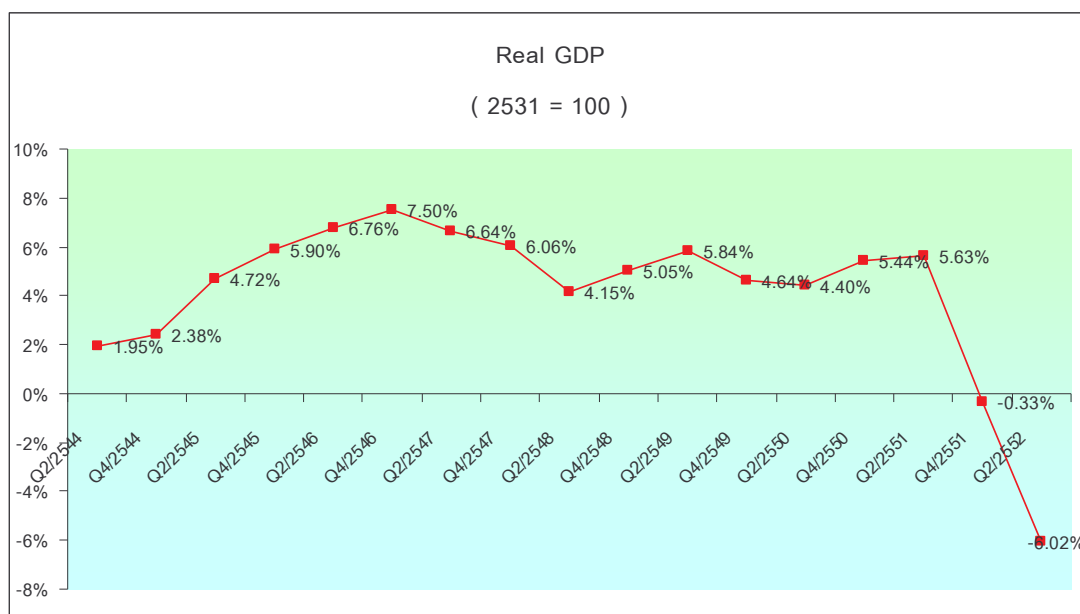
β_0	แทน	ค่าคงที่ในสมการถดถอย
$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_5$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย
Beta	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ
Adjusted R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับปรุงแล้ว
Std. Error of the Estimate	แทน	ค่าความคาดเคลื่อนของการประมาณค่า
F - statistic	แทน	สถิติทดสอบ F-test
Significant F	แทน	ค่านัยสำคัญของสถิติทดสอบ F
Durbin-Watson	แทน	ค่าสถิติของเดอร์บินวัตสัน
t	แทน	สถิติทดสอบ t-test
*	แทน	ค่านัยสำคัญที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 สถานการณ์ตลาดสินเชื่เพื่อที่อยู่อาศัยของไทย ตั้งแต่ปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552

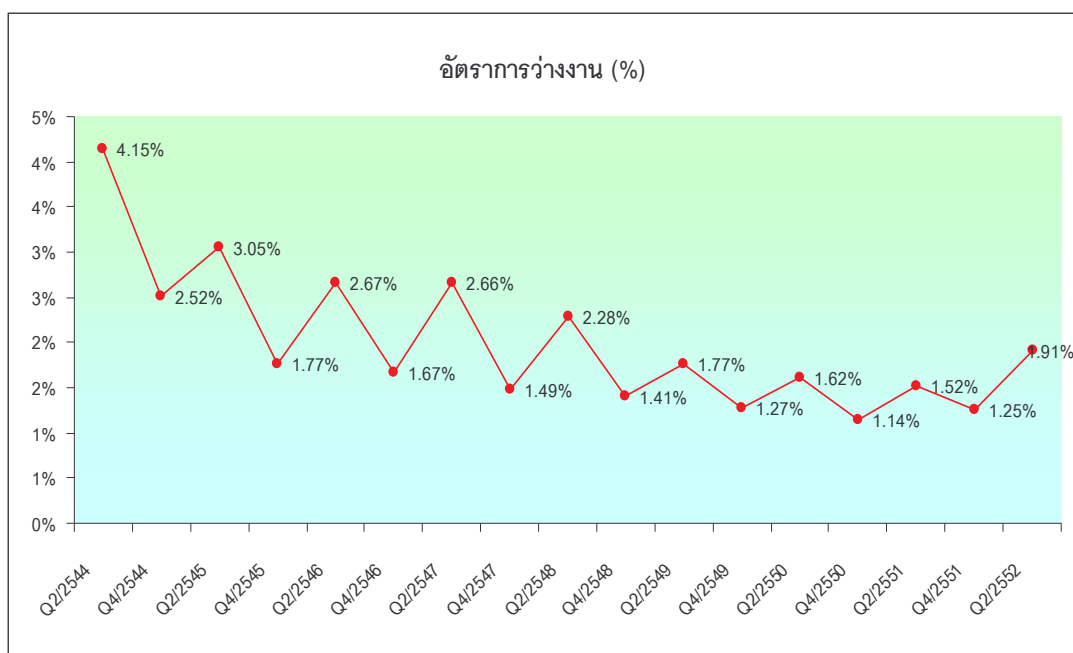
หลังจากวิกฤติทางการเงินเมื่อปี 2540 สถาบันการเงินของไทยหลายแห่งได้ล้มละลายและปิดกิจการลง ภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ตกต่ำรุนแรง และผู้ประกอบการล้มละลายเป็นจำนวนมาก หลังจากภาวะเศรษฐกิจฝ่อฝืดแตก ตลาดธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ใช้เวลาจนถึง 4-5 ปีในการฟื้นตัว จนกระทั่งปี 2545 ที่ตลาดเริ่มขยายตัวได้อีกครั้งจนมาถึงปัจจุบันนี้ ตลาดที่อยู่อาศัยและตลาดการเงินของไทยสามารถจัดการป้องกันความเสี่ยงจากการเกิดวิกฤติได้ค่อนข้างดี แต่อย่างไรก็ตาม ปี 2551 วิกฤติการเงินของสหรัฐอเมริกา ได้ส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายเป็นอย่างยิ่งต่อตลาดการเงินและสภาพเศรษฐกิจทั่วโลก

ในส่วนของประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบจากวิกฤตินี้เช่นกัน เนื่องจากประเทศไทยมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกมากขึ้น ส่งผลให้ตลาดหุ้นไทยตกลงอย่างรุนแรงตามทิศทางตลาดหุ้นทั่วโลก ภาคการผลิตและการส่งออกมีการหดตัวอย่างต่อเนื่อง ธุรกิจท่องเที่ยวก็ได้รับผลกระทบทั้งจากปัจจัยภายนอกประเทศและปัญหาการเมืองภายในประเทศขาดเสถียรภาพ จากหลายๆปัจจัยเหล่านี้ได้นำไปสู่เศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง (พัลลภ กฤตยานวัช. 2552: 25)

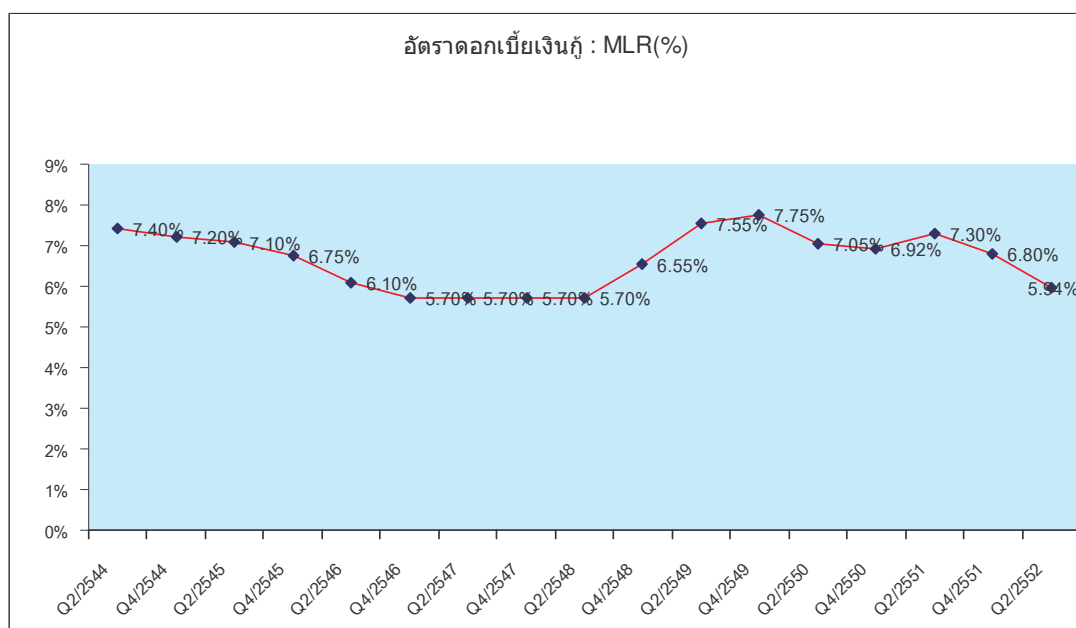
ภาพประกอบ 5 แสดง อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552

จากภาพประกอบ 5 จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ครึ่งปีแรก ปี 2544 จนถึงครึ่งปีหลัง ปี 2546 อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงมีค่าเพิ่มขึ้นโดยตลอดจากร้อยละ 1.95 ในครึ่งปีแรก ปี 2544 มาเป็นร้อยละ 7.50 ในครึ่งปีหลัง ปี 2546 เป็นผลจากการส่งออกที่เริ่มขยายตัวและเริ่มลดลงในช่วงครึ่งปีแรกปี 2547 จนถึง ครึ่งปีแรกปี 2548 จากระดับร้อยละ 6.64 มาเป็นร้อยละ 4.15 เป็นผลจากการระบาดของไข้หวัดนกในสัตว์ปีก และราคาน้ำมันที่สูงขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2547: 13) ต่อมาในช่วงครึ่งปีหลังปี 2548 อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงเริ่มมีค่าเพิ่มขึ้นอีกครั้ง เป็นผลมาจากภาคต่างประเทศปรับตัวดีขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548: 1) และกลับมาลดลงอีกครั้งในช่วงครึ่งปีหลังปี 2549 และกลับมาเพิ่มขึ้นอีกครั้งในช่วงครึ่งปีหลังปี 2550 แต่หลังจากครึ่งปีหลังปี 2551 อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง ลดลงอย่างมากจากช่วงที่ผ่านมา มาอยู่ที่ระดับติดลบร้อยละ 0.33 และ ติดลบร้อยละ 6.02 ตามลำดับ เป็นผลจากการชะลอตัวอย่างมากของการส่งออกสุทธิ ประกอบกับการหดตัวของการใช้จ่ายภาครัฐทั้งเพื่อการบริโภคและการลงทุน(ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2552 : 12) ซึ่งคาดการณ์ว่าในครึ่งปีหลังของปี 2552 น่าที่จะติดลบต่อเนื่อง แต่จะเป็นการติดลบที่ลดลง เนื่องจากการกระตุ้นทางการคลังที่จะยังมีอยู่และนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายอย่างต่อเนื่อง

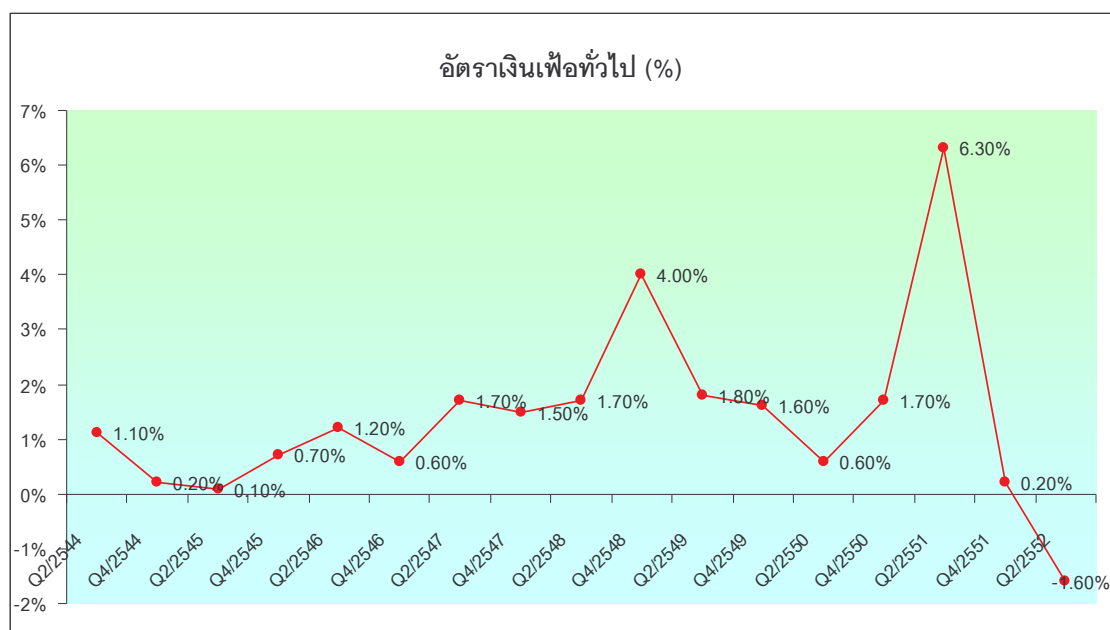
ภาพประกอบ 6 แสดง อัตราการว่างงาน ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552

จากภาพประกอบ 6 แสดงอัตราการว่างงานในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552 จะพบว่า การว่างงานมีลักษณะเป็นการว่างงานตามฤดูกาล กล่าวคือในช่วงครึ่งปีแรกของทุกปี อัตราการว่างงานจะสูงกว่าช่วงครึ่งปีหลัง เพราะเป็นช่วงที่อยู่นอกฤดูกาลเพาะปลูก และเป็นช่วงที่ผู้จบการศึกษากำลังอยู่ระหว่างการหางานทำ แต่อย่างไรก็ตาม วิกฤติเศรษฐกิจของโลกทำให้ผู้ประกอบการหลายแห่งต้องลดกำลังการผลิต และมีการปลดพนักงานออกส่งผลให้เกิดภาวะการว่างงานที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งกำลังซื้อในประเทศที่ลดลง ถึงแม้ว่าปัญหาการว่างงานที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้จะไม่รุนแรงเท่ากับช่วงวิกฤติต้มยำกุ้งในปี 2540 ก็ตาม แต่ก็ถือว่าเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วง และจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องเร่งแก้ไขปัญหาคำหนดมาตรการรองรับผู้ว่างงานต่อไป

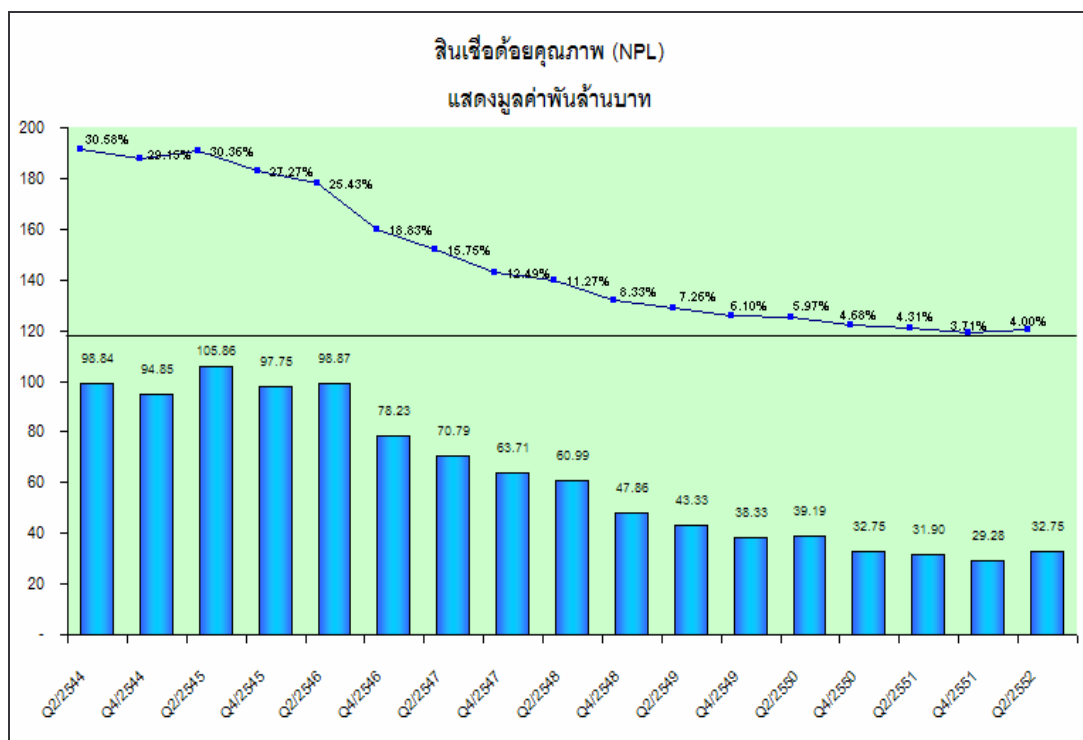
ภาพประกอบ 7 แสดงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552

จากภาพประกอบ 7 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตั้งแต่ครึ่งปีแรก ปี 2544 จนถึงครึ่งปีหลังปี 2546 มีแนวโน้มลดลง จากร้อยละ 7.40 มาเป็นร้อยละ 6.70 หลังจากนั้นทรงตัวอยู่ที่เดิม จนกระทั่งครึ่งแรกปี 2548 กลับเพิ่มขึ้นมาเป็นร้อยละ 6.55 และเพิ่มขึ้นสูงสุดที่ร้อยละ 7.75 ในครึ่งปีหลังปี 2549 และกลับมาลดลงอีกครั้ง จนกระทั่งเกิดวิกฤติการเงินของสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้เศรษฐกิจทั่วโลกชะลอตัว ธนาคารแห่งประเทศไทยเริ่มปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายตั้งแต่ไตรมาส 4/2551 เป็นต้นมา จนถึงเมษายน 2552 ซึ่งรวมแล้วลดไปร้อยละ 2.5 ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และเงินให้กู้ยืมลงเช่นกัน(บัณฑิต นิจุการว. 2552: 70) ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศเริ่มมีค่าลดลงจากร้อยละ 7.30 ในครึ่งปีแรกของปี 2551 มาอยู่ที่ร้อยละ 6.80 ในครึ่งปีหลังของปี 2551 และร้อยละ 5.94 ในครึ่งปีแรกของปี 2552

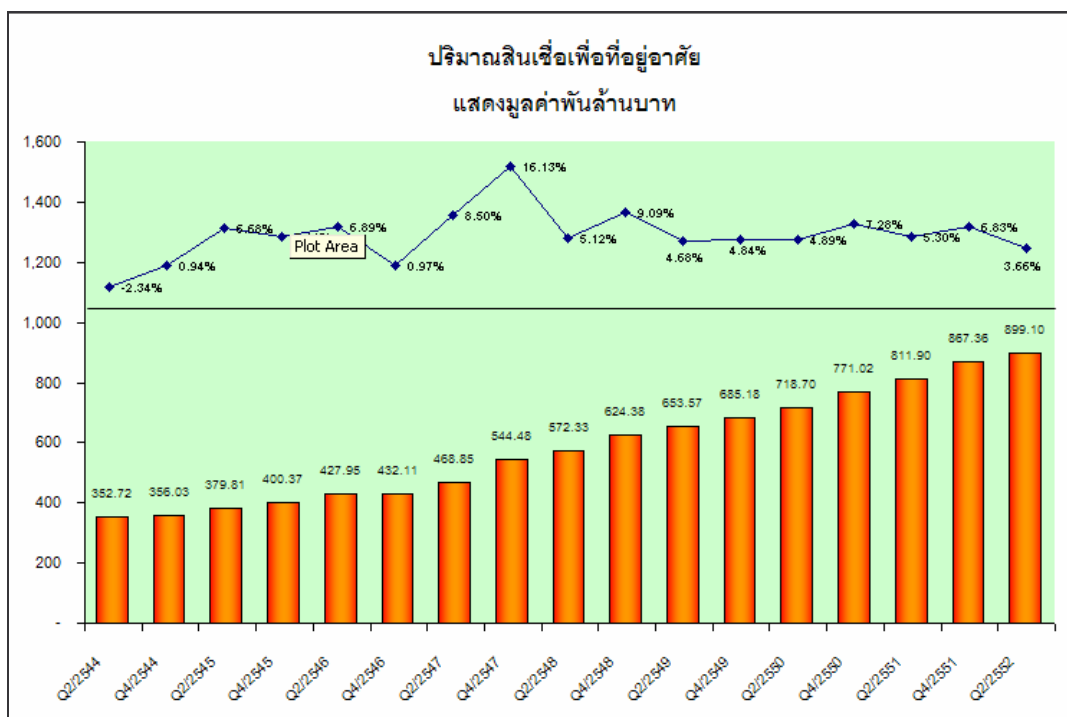
ภาพประกอบ 8 แสดงอัตราเงินเฟ้อ ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552

จากภาพประกอบ 8 อัตราเงินเฟ้อ ในช่วงครึ่งแรกปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรกปี 2545 ปรับตัวลดลง จากร้อยละ 1.10 มาอยู่ที่ระดับ ร้อยละ 0.10 และปรับตัวเพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งปีหลังปี 2545 เป็นผลจากราคาน้ำมันที่ปรับสูงขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2545: 2) และปรับตัวเพิ่มขึ้นสูงมาอยู่ที่ร้อยละ 4 ในครึ่งปีหลัง ปี 2548 เป็นผลจากต้นทุนราคาน้ำมันที่สูงขึ้นต่อเนื่องและได้ส่งผ่านไปยังราคาสินค้าและบริการอื่นๆ (ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2548: 6) หลังจากนั้นก็ได้มีการลดลงมาที่ระดับร้อยละ 0.60 ในครึ่งปีแรกปี 2550 และกลับมาเพิ่มขึ้นอีกครั้งจนมาอยู่ที่ระดับร้อยละ 6.30 ในครึ่งปีแรก ปี 2551 เป็นผลมาจากราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก หลังจากนั้นอัตราเงินเฟ้อ ตั้งแต่ครึ่งปีหลังของปี 2551 ค่อยๆปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง จากแนวโน้มราคาน้ำมันโลกที่ลดลงอย่างรวดเร็วตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่อ่อนแอลง รวมทั้งผลของมาตรการรัฐบาลที่เน้นการบรรเทาค่าครองชีพของประชาชนผ่านการยกเว้นการค่าสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะบางประเภท (ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2552: 3)

ภาพประกอบ 9 แสดง หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552

สำหรับสินเชื่อด้อยคุณภาพในส่วนของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (NPL) ทั้ง 11 ธนาคาร ตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบไปด้วย สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญเสีย และสูญเสีย จากภาพประกอบ 9 จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ครึ่งปีแรกของปี 2544 ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีสินเชื่อด้อยคุณภาพจำนวน 98,841.56 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.58 ของสินเชื่รวม และได้มีการลดลงเรื่อยๆ จนกระทั่งลดลงมาต่ำสุดมาอยู่ที่ 29,278.72 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 3.71 ของสินเชื่รวมทั้งหมด ในครึ่งปีหลังของปี 2551 ซึ่งการลดลงส่วนใหญ่เกิดจากการปรับโครงสร้างหนี้ รวมทั้งการที่ธนาคารพาณิชย์ไทยได้เพิ่มประสิทธิภาพการเรียกเก็บเงินของสินเชื่อ จึงส่งผลให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยลดลง แต่ ณ 30 มิถุนายน 2552 ปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 32,750.10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.00 ของสินเชื่รวม เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินออมของประชาชน ส่งผลให้กำลังซื้อลดลง และทำให้ประชาชนไม่มีเงินออมเพียงพอต่อการซื้อที่อยู่อาศัย หรือชะลอการตัดสินใจออกไป รวมทั้งความสามารถในผ่อนชำระหนี้ด้วย แนวโน้มการเป็น NPL จึงสูงขึ้นตามไปด้วย(ธีรธร ธาธาไชย. 2551: 52)

ภาพประกอบ 10 แสดง อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552

จากภาพประกอบ 10 จะเห็นได้ว่า ในช่วงครึ่งปีแรกปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรกปี 2546 อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก ติดลบร้อยละ 2.34 มาเป็น ร้อยละ 6.89 ในครึ่งปีแรก ปี 2546 หลังจากนั้น ในช่วงปี 2547-2548 อัตราดอกเบี้ยลดลงมากเป็นประวัติการณ์ ส่งผลให้ประชาชนสามารถซื้อบ้านได้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ตลาดที่อยู่อาศัยได้ขยายตัวในระดับที่สูง โดยขยายตัวสูงสุดในช่วงครึ่งปีหลังปี 2547 อยู่ที่ระดับร้อยละ 16.13 อย่างไรก็ตาม ในปี 2549 เริ่มมีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อที่อยู่อาศัย เช่น น้ำมันแพง เงินเฟ้อสูงขึ้น การชะลอตัวของเศรษฐกิจ และการปรับเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น (พัลลภ กฤตยานวัช. 2549: 24) ทำให้อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ลดลงเหลือร้อยละ 4.84 ในครึ่งปีหลังปี 2549 และกลับมาขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกครั้งในครึ่งปีหลัง ปี 2550 จนกระทั่งเกิดวิกฤติการณ์ทางการเงินของสหรัฐอเมริกา ทำให้อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ขยายตัวลดลงเหลือเพียงร้อยละ 3.66 ในครึ่งปีแรก ปี 2552 เนื่องจากภาวะปัจจุบันความต้องการสินเชื่อได้ปรับตัวลดลง (บัณฑิต นิจถาวร. 2552: 71) รวมทั้งการปล่อยสินเชื่อใหม่ที่ลดลงของธนาคารพาณิชย์ หลังจากที่ธนาคารพาณิชย์มีนโยบายการให้สินเชื่อที่เข้มงวดขึ้นในช่วงภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง โดยการปรับเกณฑ์ในการพิจารณา

รายได้ขั้นต่ำให้สูงขึ้น อัตราการปฏิเสธการขอสินเชื่อจะสูงขึ้น (ธีรธร ธาราไชย. 2551: 52) จากความกังวลต่อคุณภาพสินเชื่อและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ แต่ผลจากนโยบายภาษีของภาครัฐเพื่อกระตุ้นการซื้อบ้านใหม่ และการแข่งขันกันขายผลิตภัณฑ์ของธนาคารพาณิชย์ ทำให้ปริมาณสินเชื่อยังคงทรงตัว

อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของสินเชื่อจะปรับตัวดีขึ้นในครึ่งหลังปี 2552 จากความเป็นไปได้ที่ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคปรับตัวดีขึ้น สถานการณ์ด้านอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมีอัตราร้อยละ 6-7 ซึ่งเป็นระดับที่เอื้อต่อการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยของผู้บริโภค ประกอบกับการแข่งขันกันปล่อยสินเชื่อระหว่างธนาคารพาณิชย์จะยังคงรุนแรง รวมทั้งการกระตุ้นจากภาครัฐ โดยให้ผู้จ่ายเงินค่าซื้ออสังหาริมทรัพย์ใหม่ สามารถนำไปหักลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 3 แสนบาทต่อปี กรณีโอนกรรมสิทธิ์ใน ปี 2552 และคงสิทธิให้นาคดอกเบี้ยเงินกู้ซื้อบ้านไปหักลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 1 แสนบาท รวมทั้งต่ออายุมาตรการลดค่าธรรมเนียมโอนบ้านและคอนโดมิเนียม จากร้อยละ 2 เหลือร้อยละ 0.01 การลดค่าจดจำนองจาก ร้อยละ 1 เหลือ ร้อยละ 0.01 และลดภาษีธุรกิจเฉพาะในการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ จาก ร้อยละ 3.3 เหลือ ร้อยละ 0.11 ออกไปถึงวันที่ 28 มีนาคม 2553 จากเดิมที่จะหมดอายุในวันที่ 29 มีนาคม 2552 (พัลลภ กฤตยานวัช. 2552: 7) รวมทั้งการผ่อนคลายหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยสำหรับบ้านที่มีราคาตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไปมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ต้นเดือน มีนาคม 2552 โดย ธปท.ได้ปรับเพดานอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (Loan to Value Ratio) ให้สูงขึ้น จากเดิมที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 70 เป็นร้อยละ 80 เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กู้เข้าถึงแหล่งเงินกู้และจัดหาที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ง่ายขึ้น (บัณฑิต นิจุถาวร. 2552: 71) จึงเป็นเหตุสนับสนุนให้การขยายตัวของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยยังคงเพิ่ม

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

การศึกษความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) แบบอนุกรมเวลา ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552 โดยใช้ข้อมูลราย 6 เดือน ที่ได้รวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยสร้างสมการถดถอยพหุเชิงเส้น (Multiple Linear Regression) วิเคราะห์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) ในการประมาณรูปแบบสมการเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ว่ามีผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยอย่างไร

รูปแบบของสมการความถดถอยพหุเชิงเส้น

$$Y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \beta_3 x_3 + \beta_4 x_4 + \beta_5 x_5 + e$$

โดยสมการแสดงความสัมพันธ์นี้ที่ไม่น่าให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย กับปัจจัยต่างๆ ดังที่กล่าวไว้ มีรูปแบบสมการดังนี้

$$NPL = \beta_0 + \beta_1 RGDP + \beta_2 U + \beta_3 INF + \beta_4 MLR + \beta_5 LOAN + e$$

จากสมการดังกล่าว นำมาสร้างสมการ Multiple Regression โดยวิธีนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสู่สมการ (วิธี Enter) ดังนี้

R^2	=	0.772
Adjusted R^2	=	0.668
Std. Error of the Estimate	=	16201.484
F - statistic	=	7.440
Significant F	=	0.003
Durbin-Watson statistic	=	1.764

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยของการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง อัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ในช่วงปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552

ตัวแปร	Unstandardized		Standardized	t	Sig.	Collinearity	
	Coefficients		Coefficients			Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	13611.449	50184.105		0.271	0.791		
RGDP	4510.029	1484.902	0.524	3.037	0.011*	0.698	1.433
U	24772.512	5927.516	0.696	4.179	0.002*	0.747	1.338
INF	-6053.422	2938.615	-0.368	-2.060	0.064	0.651	1.537
MLR	1692.441	6512.761	0.043	0.260	0.800	0.755	1.325
LOAN	23.807	1326.468	0.003	0.018	0.986	0.595	1.682

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

สมการพยากรณ์หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย เมื่อนำปัจจัยทุกด้านเข้าสมการ เป็นดังนี้

$$NPL' = 13611.449 + 4510.029 \text{ RGDP}^* + 24772.512 \text{ U}^* - 6053.422 \text{ INF} + 1692.441 \text{ MLR} + 23.807 \text{ LOAN}$$

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ตามสมการดังกล่าว ด้วยวิธี Enter แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางเศรษฐกิจทั้ง 5 ตัวแปร สามารถพยากรณ์หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (NPL) ได้ถึง 77.2% โดยมีเพียงอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (RGDP) และอัตราการว่างงาน (U) เพียง 2 ตัว ที่สามารถพยากรณ์หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (NPL) ได้ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

อย่างไรก็ตาม การใช้สมการถดถอยพยากรณ์ค่าตัวแปรตาม โดยกำหนดค่าตัวแปรอิสระได้นั้น ค่าความคลาดเคลื่อน (e) และตัวแปรอิสระ จะต้องมีความสัมพันธ์ตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ถ้าไม่เป็นไปตามเงื่อนไข จะไม่สามารถนำสมการถดถอยไปพยากรณ์ค่าตัวแปรตามได้

ซึ่งผลจากการตรวจสอบเงื่อนไขในการใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้น พบว่าเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ดังนั้น จากการศึกษาสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. Adjusted $R^2 = 0.668$ แสดงว่า ปัจจัยทั้ง 5 สามารถร่วมกันพยากรณ์หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยได้ 66.8 % อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่า Std. Error of the Estimate (ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์) เท่ากับ ± 16201.484

2. อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (RGDP) มีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 4510.029 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ และให้ อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (Real GDP) เพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (NPL) เพิ่มขึ้น 4,510.029 ล้านบาท สรุปได้ว่าหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการเปลี่ยนแปลงมีผลเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. อัตราการว่างงาน (U) ค่าสัมประสิทธิ์อัตราการว่างงานเท่ากับ 24772.512 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ และให้ อัตราการว่างงาน (U) เพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (NPL) เพิ่มขึ้น 24,772.512 ล้านบาท สรุปได้ว่าหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการเปลี่ยนแปลงมีผลเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. อัตราเงินเฟ้อ (INF) ค่าสัมประสิทธิ์อัตราเงินเฟ้อเท่ากับ -6053.422 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ และให้ อัตราเงินเฟ้อ (INF) เพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (NPL) ลดลง 6,053.422 ล้านบาท สรุปได้ว่าหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราเงินเฟ้อ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. อัตราดอกเบี้ย (MLR) ค่าสัมประสิทธิ์อัตราดอกเบี้ยเท่ากับ 1692.441 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ และให้อัตราดอกเบี้ย (MLR) เพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (NPL) เพิ่มขึ้น 1,692.441 ล้านบาท สรุปได้ว่าหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราดอกเบี้ย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ (LOAN) ค่าสัมประสิทธิ์อัตราการขยายตัวของสินเชื่อเท่ากับ 23.807 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ และให้อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ (LOAN) เพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (NPL) เพิ่มขึ้น 23.807 ล้านบาท สรุปได้ว่าหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของสินเชื่อ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุป เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่ามีเพียงตัวแปรอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง ($\text{Sig.t} = 0.011$) และอัตราการว่างงาน ($\text{Sig.t} = 0.002$) เพียง 2 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ไทย เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ไทยจัดเป็นแหล่งเงินกู้ที่สำคัญของบุคคลทั่วไป มีส่วนแบ่งการตลาดสูงที่สุดในระบบสถาบันการเงินทั้งหมด และการที่ธนาคารพาณิชย์ประสบปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจได้ จึงต้องเร่งดำเนินการแก้ไข ควบคุม ไม่ให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มสูงขึ้น เพราะจะกระทบต่อเสถียรภาพในระบบสถาบันการเงินไทยได้ โดยมีรายละเอียดตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. สังเกตความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

1. สังเกตความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. ศึกษาถึงภาพรวมสถานการณ์ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของไทย
2. ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

สมมติฐานของความสัมพันธ์ของตัวแปร

1. อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง กับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
2. อัตราการว่างงานกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
3. อัตราเงินเฟ้อกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย 5 ธนาคารกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยนั้น มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

5. อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) แบบอนุกรมเวลา ราย 6 เดือน ตั้งแต่ ปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรก ปี 2552 รวมระยะเวลา 17 งวด ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและส่งผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ที่ได้รวบรวมข้อมูลตัวแปรต่างๆ เพื่อใช้ในการศึกษา จากหน่วยงานต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง ได้รวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. อัตราการว่างงาน ได้รวบรวมข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ
3. อัตราเงินเฟ้อ ได้รวบรวมข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์
4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และอัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ได้รวบรวมข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย
5. หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ทั้ง 11 แห่ง ได้รวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยจัดกระทำข้อมูลให้อยู่ในรูปของสัดส่วนร้อยละเพื่อใช้ในการอธิบายสถานการณ์ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของไทย ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย รวมทั้งวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 11 แห่ง

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระจากสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Method) ซึ่งเป็นวิธีทางสถิตินำมาประยุกต์ใช้ประมาณค่าหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยว่า ปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากน้อยเพียงใด โดยเลือกใช้เทคนิคการเลือกตัวแปร

อิสระเข้าสมการถดถอยในขั้นตอนเดียว ที่เรียกว่า วิธี Enter ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

- อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง
- อัตราการว่างงาน
- อัตราเงินเฟ้อ
- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้
- อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย
- หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบไปด้วย สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ(R^2), สัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับปรุงแล้ว(Adjusted R^2), สถิติทดสอบ F-test, สถิติทดสอบ t-test , ค่าคอรีบิน – วัดสัน(Durbin – Watson) และการตรวจสอบค่าความคลาดเคลื่อน

2. สรุปผลการวิจัย

2.1 สรุปผลสถานการณ์ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของไทย

สถานการณ์ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยในช่วงครึ่งปีแรกปี 2544 ถึงครึ่งปีแรกปี 2546 อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อ มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น หลังจากนั้น ในช่วงปี 2547 - 2548 อัตราดอกเบี้ยลดลงมากเป็นประวัติการณ์ ส่งผลให้ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยได้ขยายตัวในระดับที่สูง โดยขยายตัวสูงสุดในช่วงครึ่งปีหลังปี 2547 อยู่ที่ระดับร้อยละ 16.13 อย่างไรก็ตาม ในปี 2549 เริ่มมีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อที่อยู่อาศัย เช่น น้ำมันแพง เงินเฟ้อสูงขึ้น การชะลอตัวของเศรษฐกิจ และการปรับเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น ทำให้อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ลดลงเหลือร้อยละ 4.84 ในครึ่งปีหลังปี 2549 และกลับมาขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกครั้งในครึ่งปีหลัง ปี 2550 จนกระทั่งเกิดวิกฤติการทางการเงินของสหรัฐอเมริกา ทำให้อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ขยายตัวลดลงเหลือเพียงร้อยละ 3.66 ในครึ่งปีแรก ปี 2552

2.2 สรุปผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา มีทั้งหมด 5 ตัวแปร ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง อัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และอัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย พบว่ามีเพียง 2 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่

2.2.1 อัตราการเจริญเติบโตผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (Growth rate of real GDP) มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 4510.029 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ และให้อัตราการเจริญเติบโตผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (RGDP) เพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้น 4,510.029 ล้านบาท ซึ่งผลการวิเคราะห์นี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2.2 อัตราการว่างงาน (U) มีความสัมพันธ์กับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 24772.512 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ และให้อัตราการว่างงาน (U) เพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้น 24,772.512 ล้านบาท ซึ่งผลการวิเคราะห์นี้มีผลเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของไทย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

หลังจากได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเริ่มกลับมาฟื้นตัวอีกครั้ง ตั้งแต่ครึ่งปีแรกปี 2544 จนถึงครึ่งปีแรกปี 2546 จะมีปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ซึ่งเป็นผลจากนโยบายของรัฐบาลในการฟื้นฟูภาคอสังหาริมทรัพย์และส่งเสริมการมีที่อยู่อาศัยของประชาชน ประกอบกับสถาบันการเงินต่างแข่งขันกันปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมากขึ้น และภาวะอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำ (สมาคมสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย, 2552: ออนไลน์) แต่อย่างไรก็ตามปริมาณเงินให้กู้ยืมนั้นยังมีปริมาณไม่มากนักเหมือนกับในช่วงก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ เป็น

ผลจากสถาบันการเงินมีการกำกับดูแลในการให้เงินกู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัยที่รัดกุมมากขึ้น เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาหนี้ NPL (ณัฐพล สร้อยสมุทร. 2548: 48-49) หลังจากนั้นในช่วงปี 2547 – 2548 มีการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยในอัตราที่สูง อันเนื่องมาจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในประเทศ รวมถึงอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยค่อยๆ ขยายตัวในอัตราที่ลดลงตั้งแต่ครั้งแรกปี 2549 เป็นผลมาจากอัตราดอกเบี้ยที่ปรับตัวสูงขึ้น รวมถึงราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับสูง และความไม่แน่นอนทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและเศรษฐกิจโดยรวม หลังจากนั้นได้กลับมาขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกครั้งในครึ่งปีหลังปี 2550 จนกระทั่งเกิดปัญหาวิกฤติการเงินของสหรัฐอเมริกาในปี 2551 ทำให้เศรษฐกิจชะลอตัว มีผู้ว่างงานมากขึ้น ธนาคารพาณิชย์มีนโยบายการให้สินเชื่อที่เข้มงวดขึ้น โดยการปรับเกณฑ์ในการพิจารณารายได้ขั้นต่ำให้สูงขึ้น อัตราการปฏิเสธการขอสินเชื่อจะสูงขึ้นส่งผลให้การปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยลดลง แต่อย่างไรก็ตาม มาตรการส่งเสริมธุรกิจของรัฐบาล นโยบายภาษีของภาครัฐเพื่อกระตุ้นการซื้อบ้านใหม่ อัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ และการแข่งขันกันขายผลิตภัณฑ์ของธนาคารพาณิชย์ จะช่วยให้ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง (ธนาคารอาคารสงเคราะห์. 2551: 42)

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ในช่วงปี 2544 ถึงครั้งแรกของ ปี 2552 สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

3.2.1 อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (Growth rate of real GDP) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงได้ อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ และให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง เพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้นี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (NPL) เพิ่มขึ้น 4,510.029 ล้านบาท โดยการเปลี่ยนแปลงมีผลเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ อัจฉนา ไวความดี (2552) ที่กล่าวว่า การที่อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศดี อาจสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีมากจนกระทั่งผู้บริโภค นักลงทุน สถาบันการเงินมองทุกอย่างดีเกินไป จนกล้าเสี่ยงเกินความเป็นจริง ทำให้เกิดภาวะฟองสบู่ จนในที่สุดเกิดวิกฤติการเงินขึ้น และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอมร จิระชัยประสิทธิ์ (2545) ที่กล่าวว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในช่วงเวลาปัจจุบันสูงขึ้น จะส่งผลทำให้อุปสงค์ของเงินทุนในตลาดสินเชื่อในช่วงเวลาปัจจุบันสูงขึ้น และปริมาณความต้องการเงินทุนในตลาดสินเชื่อจะสูงขึ้นในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการที่ปริมาณความต้องการสินเชื่อ

ที่สูง อาจส่งผลให้เกิดการแข่งขันกันระหว่างธนาคารในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น โดยการเร่งการปล่อยสินเชื่อที่เน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพของผู้กู้ จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์มีพฤติกรรมการปล่อยสินเชื่ออย่างไม่มีระมัดระวัง ทำให้การสอบทานเพื่ออนุมัติสินเชื่อขาดการวิเคราะห์ ตรวจสอบรายละเอียดอย่างรอบครอบ ดังนั้นอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงเพิ่มขึ้น อาจส่งผลให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นได้

3.2.2 อัตราการว่างงาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงได้ อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ และให้อัตราการว่างงาน (U) เพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย (NPL) เพิ่มขึ้น 24,772.512 ล้านบาท โดยการเปลี่ยนแปลงมีผลเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับสมการเส้นโค้งฟิลลิปส์ที่ว่า เมื่ออัตราการว่างงานที่เกิดขึ้นจริง (U) มากกว่าอัตราการว่างงานตามธรรมชาติ ทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างติดลบ นั่นคือ ค่าจ้างปรับตัวลดลง ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ลดลง ดังนั้น หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จะมีมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากอัตราการว่างงานลดลงต่ำกว่าอัตราการว่างงานตามธรรมชาติ ค่าจ้างมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่เพิ่มขึ้น ผู้กู้มีงานทำ มีรายได้ ทำให้ผู้กู้มีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ได้ ดังนั้น หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ น่าจะลดลง ซึ่งสอดคล้องกับสภาวะปัจจุบันที่อัตราการว่างงานสูง เป็นผลสืบเนื่องมาจากวิกฤติเศรษฐกิจโลก เนื่องจากเศรษฐกิจไทยพึ่งพาการส่งออกสินค้าและบริการเป็นหลัก กลุ่มแรงงานที่ได้รับผลกระทบการว่างงานส่วนใหญ่อยู่ในภาคบริการโดยเฉพาะการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก ซึ่งแรงงานในกลุ่มนี้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพ ซึ่งบางส่วนต้องใช้ความชำนาญ และความรู้ความสามารถในระดับหนึ่ง ดังนั้น หากปัญหาการว่างงานที่เกิดขึ้นมีระยะเวลายาวนาน จะทำให้ความชำนาญเฉพาะอย่าง รวมถึงความรู้ความสามารถในการทำงานลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการสะสมทุนมนุษย์ในระบบเศรษฐกิจให้ลดลง อันเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคตได้

4. ข้อเสนอแนะ

จากผลงานวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ แสดงให้เห็นว่า อัตราการว่างงานและอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง มีความสำคัญต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย โดยเฉพาะในส่วนของอัตราการว่างงานมี

ความอ่อนไหวต่อ NPL มาก จะเห็นได้จากค่าสัมประสิทธิ์ที่สูง เนื่องจากการว่างงานนั้น เป็นภาวะที่บุคคลพร้อมที่จะทำงาน แต่ไม่สามารถหางานทำได้ เจ็บป่วย รองานใหม่ หรือหางานที่เหมาะสมไม่ได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้ของบุคคลนั้นๆ และเมื่อบุคคลเหล่านั้น มีภาระในการผ่อนชำระหนี้เงินกู้ยืม ก็จะทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง ดังนั้น รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการแก้ไข ทั้งมาตรการระยะสั้น และระยะยาว เพื่อรักษาระดับการจ้างงานเอาไว้ โดยการโอนย้ายแรงงานจากสถานประกอบการที่ถูกเลิกจ้างไปยังสถานประกอบการบางแห่งที่ขาดแคลนแรงงาน รวมทั้งมีการจัดฝึกอบรม เพิ่มทักษะ และพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับผู้ตกงาน เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถแข่งขันได้ เมื่อต้องกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานอีกครั้ง โดยรัฐบาลจำเป็นต้องประคับประคองให้เศรษฐกิจขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้เกิดการลงทุน การจ้างงานต่อไป

4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

4.2.1 การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ประเภทธุรกิจอื่นๆ เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เหมือนกันหรือไม่ที่ส่งผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ประเภทธุรกิจอื่น เช่น ภาครัฐธุรกิจการเกษตร ภาคธุรกิจการผลิต ภาคธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร เป็นต้น

4.2.2 การศึกษาในครั้งต่อไป ผู้ที่สนใจจะศึกษาต่อ ควรทำการศึกษาปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้กู้ด้วย เช่น วงเงินกู้ ระยะเวลากู้ รายได้ เป็นต้น เพื่อให้การพยากรณ์ครอบคลุมทั้งในส่วนของปัจจัยภายในตัวผู้กู้ และปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ อีกทั้งจะทำให้ผู้สนใจในข้อมูลหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างสมบูรณ์ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยใดบ้างที่จะส่งผลให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2545). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี เค แอนด์ เอส โฟโต้สตูดิโอ.
- (2550ก). *การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขรรค์ ประจวบเหมาะ. (2551). *สถานการณ์การเงินที่อยู่อาศัย: คำบรรยาย ณ โรงแรม โพธิ์ชนัน วันที่ 19 พฤศจิกายน 2551* สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2552, จาก [http://www.hfathai.com/Articles/HFA/AT112008_05.ppt#256,1,Slide 1](http://www.hfathai.com/Articles/HFA/AT112008_05.ppt#256,1,Slide%201).
- (2552ก). *ภาวะตลาดที่อยู่อาศัยและสินเชื่อที่อยู่อาศัยปี 2545 และแนวโน้มปี 2546*. สืบค้น เมื่อ 2 มกราคม 2553, จาก <http://www.hfathai.com/Articles/Others/2545/T012.htm>.
- เจนจิต พรหมดี. (2550). *วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสิน*. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ชนินทร์ พิทยาวิวิธ; และ ชาญชัย ดำรงบุล. (2547). *วิกฤติเศรษฐกิจ ธุรกิจ NPL สถาบันการเงิน จะอยู่รอดได้อย่างไร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัท อัมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- ณัชภพ ภัยชำนาญ. (2550). *วิเคราะห์หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงพร อาภาศิลป์. (2551). *ประเทศไทยกับสถานะดอกเบี้ยผันผวน: บรรยาย วันที่ 9 กรกฎาคม 2551* สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2553, จาก <http://www.smcthailand.com>.
- ตีรณ พงศ์มพัฒน์. (2548). *เศรษฐศาสตร์มหภาค ทฤษฎี นโยบาย และการวิเคราะห์สมัยใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2544). *ปรับปรุงโครงสร้างหนี้: บทเรียนและประสบการณ์จากวิกฤตเศรษฐกิจไทย*. กรุงเทพฯ: ธนาคารฯ.
- (2546ก, ธันวาคม). *คู่มือตรวจสอบความเสี่ยงสถาบันการเงิน*. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2552, จาก http://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/PruReg_HB/RiskMgt_Manual/download/RiskMgt_Manual.pdf.
- (2545ข). *รายงานแนวโน้มเงินเฟ้อ ตุลาคม 2545*. กรุงเทพฯ: ธนาคารฯ.
- (2547ค). *รายงานแนวโน้มเงินเฟ้อ ตุลาคม 2547*. กรุงเทพฯ: ธนาคารฯ.

- (2548ง). รายงานแนวโน้มเงินเฟ้อ ตุลาคม 2548. กรุงเทพฯ: ธนาคารฯ.
- (2552จ). กลไกการส่งผ่านนโยบายการเงิน สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2552 จาก <http://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Understanding/Transmission/Pages/TransmissionMechanism.aspx>.
- (2552ฉ). รายงานแนวโน้มเงินเฟ้อ มกราคม 2552. กรุงเทพฯ: ธนาคารฯ.
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (2551). รายงานประจำปี 2551: 42.
- ธีรธร ธาธาไชย. (2551, ตุลาคม-ธันวาคม). วิฤตการณ์การเงินโลกปี 2008: ผลกระทบต่อตลาดอสังหาริมทรัพย์ไทย. วารสารธนาคารอาคารสงเคราะห์. 14(55): 52.
- บัณฑิต นิจถาวร. (2552, เมษายน-มิถุนายน). มาตรการการเงินและสถาบันการเงินไทยในภาวะวิฤตการณ์เศรษฐกิจ ปี 2552. วารสารธนาคารอาคารสงเคราะห์. 15(57): 67-72.
- บุญคง หันจางสิทธิ์. (2545). เศรษฐศาสตร์มหภาค. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พัชรินทร์ รมยาพฤกษ์. (2543). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์ไทย.วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พัลลภ กฤตยานวัช. (2549ก, เมษายน-มิถุนายน). การปรับขึ้นของอัตราดอกเบี้ย กับผลกระทบต่อกำลังซื้อที่อยู่อาศัย. วารสารธนาคารอาคารสงเคราะห์. 12(45): 24.
- (2552, มกราคม-มีนาคม). เศรษฐกิจไทย และที่อยู่อาศัยไทยในมุมมองวิฤตเศรษฐกิจโลก ปี 2552. วารสารธนาคารอาคารสงเคราะห์. 15(56): 7.
- วเรศ อุปปาดิก.(2544). เศรษฐศาสตร์การเงินการธนาคาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทวัส วราสิทธิชัย. (2548). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของประเภทธุรกิจการอุปโภคบริโภคในระบบสถาบันการเงินในประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริลักษณ์ คณะวงศ์. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ที่มีปัญหาของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยกรณีศึกษา ธนาคารยูโอบี จำกัด(มหาชน). สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภฤกษ์ ศรีเนตร. (2542). เศรษฐศาสตร์การเงิน 2. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สันติยา เอกอัคร. (2550). *เศรษฐศาสตร์การจัดการII: เศรษฐศาสตร์มหภาคเพื่อการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อมร จิระชัยประสิทธิ์. (2545). *ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์และอุปทานในการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อัจนา ไวกวามดี. (2552). *ถึงเวลาทบทวนนโยบายเศรษฐกิจมหภาค*. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- Gartner, Manfred. (2006). *Macroeconomic*. 2nd ed. London, FT: Prentice Hall.
- Howells, Peter. ; & Bain, Keith (2005). *The Economics of Money, Banking and Finance*. 3rd ed. London, FT: Prentice Hall.
- Luckett, Dudley G. (1984). *Money and banking*. 3rd ed. Singapore: McGraw-Hill.
- Stiglitz, Joseph E. ; & Walsh, Carl E. (2002). *Principles of Macroeconomics*. 3rd ed. New York: W.W.Norton.
- Williamson, Stephen D. (2005). *Macroeconomics*. 2nd ed. United States of America: Pearson Education.

ภาคผนวก

Regression วิธี Enter

Variables Entered/Removed(b)

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้(ร้อยละ), อัตราการว่างงาน (ร้อยละ), อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ(ร้อยละ), อัตราเงินเฟ้อ(ร้อยละ), อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (ร้อยละ)(a)	.	Enter

a All requested variables entered.

b Dependent Variable: NPL(ล้านบาท)

Model Summary(b)

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.879(a)	.772	.668	16201.48447	.772	7.440	5	11	.003	1.764

a Predictors: (Constant), อัตราดอกเบี้ยเงินกู้(ร้อยละ), อัตราการว่างงาน (ร้อยละ), อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง(ร้อยละ), อัตราเงินเฟ้อ(ร้อยละ), อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (ร้อยละ)

b Dependent Variable: NPL(ล้านบาท)

ANOVA(b)

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1 Regression	9764145314.390	5	1952829062.878	7.440	.003(a)
Residual	2887369087.624	11	262488098.875		
Total	12651514402.015	16			

a Predictors: (Constant), อัตราดอกเบี้ยเงินกู้(ร้อยละ), อัตราการว่างงาน (ร้อยละ), อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง(ร้อยละ), อัตราเงินเฟ้อ(ร้อยละ), อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (ร้อยละ)

b Dependent Variable: NPL(ล้านบาท)

Coefficients(a)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1 (Constant)	13611.449	50184.105		.271	.791					
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	24772.512	5927.516	.696	4.179	.002	.741	.783	.602	.747	1.338
อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (ร้อยละ)	23.807	1326.468	.003	.018	.986	-.230	.005	.003	.595	1.682
อัตราเงินเฟ้อ(ร้อยละ)	-6053.422	2938.615	-.368	-2.060	.064	-.273	-.528	-.297	.651	1.537
อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง(ร้อยละ)	4510.029	1484.902	.524	3.037	.011	.289	.675	.437	.698	1.433
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้(ร้อยละ)	1692.441	6512.761	.043	.260	.800	.118	.078	.037	.755	1.325

a Dependent Variable: NPL(ล้านบาท)

Residuals Statistics(a)

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	26291.9277	105973.3984	62663.9576	24703.42248	17
Residual	-18944.9375	29209.9004	.0000	13433.56125	17
Std. Predicted Value	-1.472	1.753	.000	1.000	17
Std. Residual	-1.169	1.803	.000	.829	17

a. Dependent Variable: NPL(ล้านบาท)

ข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้น

1. ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อน เท่ากับ 0 นั่นคือ $E(e) = 0$
2. ค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน เป็นค่าคงที่ที่ไม่ทราบค่า $V(e) = \sigma_e^2$
3. ความคลาดเคลื่อน e มีการแจกแจงแบบปกติ
4. e_i และ e_j เป็นอิสระกัน (ไม่เกิด Autocorrelation) ; $i \neq j$ นั่นคือ $Cov(e_i, e_j) = 0$
5. ตัวแปรอิสระ X_i และ X_j ต้องเป็นอิสระกัน

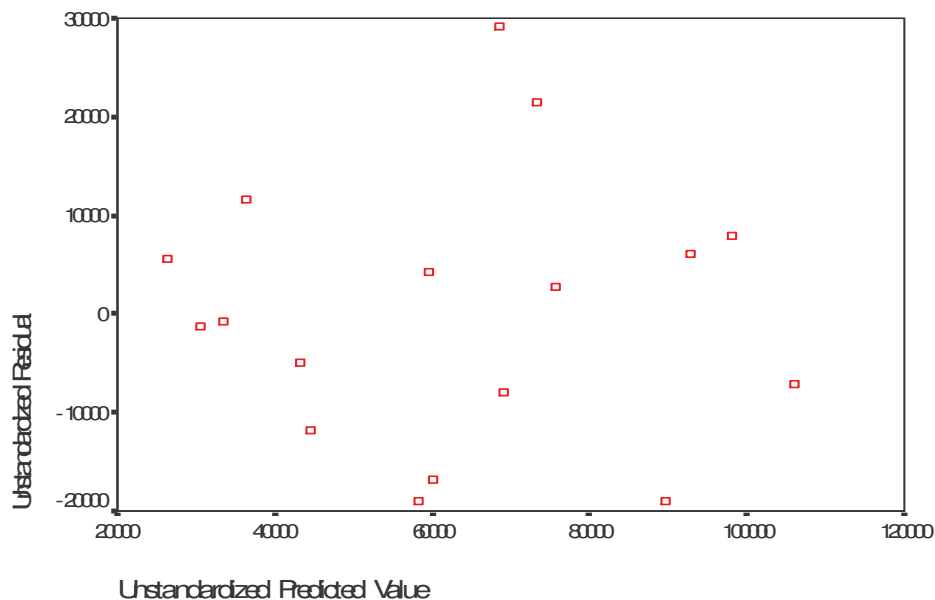
การตรวจสอบเงื่อนไข

1. การตรวจสอบค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อน

เนื่องจากการวิจัยนี้ ใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Method) ประมาณค่า β_0 ด้วย a และ β_1 ด้วย b_1 ซึ่งจะทำให้ $\sum e_i = 0$ ดังนั้น $E(e) = \sum e_i / n = 0$

2. การตรวจสอบค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน

การตรวจสอบพิจารณาจากกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง e กับ X หรือ e กับ Y หรือ e กับ Y'

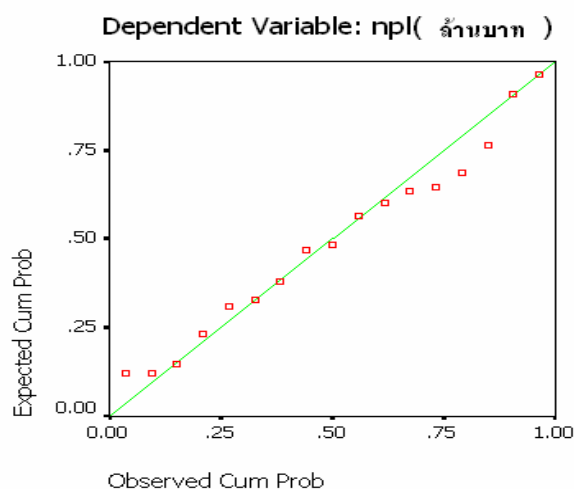
ภาพประกอบ 11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่า e กับ Y'

จากกราฟจะเห็นว่าการกระจายของเหนือและใต้ระดับ 0.0 มีพื้นที่ใกล้เคียงกันและเป็นแนวสี่เหลี่ยมผืนผ้าได้ แสดงว่าความคลาดเคลื่อน มีความแปรปรวนคงที่

3. การตรวจสอบว่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติหรือไม่

จะใช้ Normal Prob. Plot ในการตรวจสอบ จุด แสดงถึงค่า Prob. ของข้อมูล ส่วนเส้นตรงที่ลากทะแยง เป็นแนวเส้นแสดงการแจกแจงแบบปกติ ดังนั้นหาก มีการเรียงตัวใกล้เคียงเส้นตรง จะถือว่าการแจกแจงแบบปกติ

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

ภาพประกอบ 12 แสดงค่าของข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นกับค่าที่คาดไว้

ในกรณีนี้ ส่วนใหญ่มีการเรียงตัวใกล้เคียงเส้นตรงจึงถือว่าการแจกแจงแบบปกติ หรือใช้สถิติทดสอบ Kolmogorov – Smirnov Test เป็นตัวตรวจสอบ

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		Unstandardized Residual
N		17
Normal Parameters(a,b)	Mean	.0000000
	Std. Deviation	13433.56125
Most Extreme Differences		443
	Absolute	.102
	Positive	.102
	Negative	-.079
Kolmogorov-Smirnov Z		.422
Asymp. Sig. (2-tailed)		.994

a Test distribution is Normal. b Calculated from data.

โดยสมมติฐานที่ใช้ในการทดสอบ เป็นดังนี้

H_0 : ความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ

H_1 : ความคลาดเคลื่อนไม่ได้มีการแจกแจงแบบปกติ

เขตปฏิเสธสมมติฐาน H_0 จะปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ถ้า $\text{Sig.} < \alpha$

ผลการทดสอบ ในที่นี้ $\alpha = 0.05$ และ ค่า $\text{Sig.} = 0.994$ ซึ่งมากกว่า α $\therefore$ ไม่สามารถปฏิเสธ H_0 นั้น คือ ความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ

4. การตรวจสอบความเป็นอิสระกันของค่าคลาดเคลื่อน

ใช้การทดสอบของ Durbin-Watson เป็นตัวตรวจสอบ

ผลการทดสอบ ค่า Durbin-Watson = 1.764 ซึ่งอยู่ในช่วง 1.5 – 2.5 แสดงว่าความคลาดเคลื่อน e_i และ e_j เป็นอิสระกัน

5. การตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระ X_i และ X_j เป็นอิสระกัน

จะใช้ค่า Variance inflation factor (VIF) หรือค่า Tolerance หรือค่า Eigen Value หรือค่า Condition Index เป็นตัวตรวจสอบ

ผลการตรวจสอบ พบว่า ค่า VIF มีค่าไม่เข้าใกล้ 10 และค่า Tolerance มีค่าไม่เข้าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (ไม่เกิด Multicollinearity) ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ตาราง 8 หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

งวด 6 เดือน	NPL(ล้านบาท)
Q2/2544	98,841.56
Q4/2544	94,846.69
Q2/2545	105,864.63
Q4/2545	97,745.29
Q2/2546	98,874.14
Q4/2546	78,228.28
Q2/2547	70,793.16
Q4/2547	63,712.78
Q2/2548	60,985.10
Q4/2548	47,858.57
Q2/2549	43,333.51
Q4/2549	38,334.25
Q2/2550	39,194.76
Q4/2550	32,748.02
Q2/2551	31,897.72
Q4/2551	29,278.72
Q2/2552	32,750.10

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ตาราง 9 อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง

งวด 6 เดือน	Real GDP (2531=100)
Q2/2544	1.95%
Q4/2544	2.38%
Q2/2545	4.72%
Q4/2545	5.90%
Q2/2546	6.76%
Q4/2546	7.50%
Q2/2547	6.64%
Q4/2547	6.06%
Q2/2548	4.15%
Q4/2548	5.05%
Q2/2549	5.84%
Q4/2549	4.64%
Q2/2550	4.40%
Q4/2550	5.44%
Q2/2551	5.63%
Q4/2551	-0.33%
Q2/2552	-6.02%

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง 10 อัตราการว่างงาน

งวด 6 เดือน	อัตราการว่างงาน
Q2/2544	4.15%
Q4/2544	2.52%
Q2/2545	3.05%
Q4/2545	1.77%
Q2/2546	2.67%
Q4/2546	1.67%
Q2/2547	2.66%
Q4/2547	1.49%
Q2/2548	2.28%
Q4/2548	1.41%
Q2/2549	1.77%
Q4/2549	1.27%
Q2/2550	1.62%
Q4/2550	1.14%
Q2/2551	1.52%
Q4/2551	1.25%
Q2/2552	1.91%

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง11 อัตราเงินเฟ้อ

งวด 6 เดือน	อัตราเงินเฟ้อ (2550 = 100)
Q2/2544	1.10%
Q4/2544	0.20%
Q2/2545	0.10%
Q4/2545	0.70%
Q2/2546	1.20%
Q4/2546	0.60%
Q2/2547	1.70%
Q4/2547	1.50%
Q2/2548	1.70%
Q4/2548	4.00%
Q2/2549	1.80%
Q4/2549	1.60%
Q2/2550	0.60%
Q4/2550	1.70%
Q2/2551	6.30%
Q4/2551	0.20%
Q2/2552	-1.60%

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

ตาราง12 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

งวด 6 เดือน	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เฉลี่ย 5 ธนาคาร
Q2/2544	7.40%
Q4/2544	7.20%
Q2/2545	7.10%
Q4/2545	6.75%
Q2/2546	6.10%
Q4/2546	5.70%
Q2/2547	5.70%
Q4/2547	5.70%
Q2/2548	5.70%
Q4/2548	6.55%
Q2/2549	7.55%
Q4/2549	7.75%
Q2/2550	7.05%
Q4/2550	6.92%
Q2/2551	7.30%
Q4/2551	6.80%
Q2/2552	5.94%

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง13 อัตราเงินเฟ้อ

งวด 6 เดือน	อัตราเงินเฟ้อ (2550 = 100)
Q2/2544	1.10%
Q4/2544	0.20%
Q2/2545	0.10%
Q4/2545	0.70%
Q2/2546	1.20%
Q4/2546	0.60%
Q2/2547	1.70%
Q4/2547	1.50%
Q2/2548	1.70%
Q4/2548	4.00%
Q2/2549	1.80%
Q4/2549	1.60%
Q2/2550	0.60%
Q4/2550	1.70%
Q2/2551	6.30%
Q4/2551	0.20%
Q2/2552	-1.60%

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

ตาราง14 อัตราการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

งวด 6 เดือน	อัตราการขยายตัวของ ปริมาณสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย
Q2/2544	-2.34%
Q4/2544	0.94%
Q2/2545	6.68%
Q4/2545	5.41%
Q2/2546	6.89%
Q4/2546	0.97%
Q2/2547	8.50%
Q4/2547	16.13%
Q2/2548	5.12%
Q4/2548	9.09%
Q2/2549	4.68%
Q4/2549	4.84%
Q2/2550	4.89%
Q4/2550	7.28%
Q2/2551	5.30%
Q4/2551	6.83%
Q2/2552	3.66%

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวภริษา กรกมลรัตน์
วันเดือนปีเกิด	2 เมษายน 2524
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 59/319 หมู่บ้าน ลิลล อินเดอะพาร์ค ถนนกาญจนาภิเษก แขวงเสารังหิน เขตบางใหญ่ นนทบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2541	มัธยมศึกษา จากโรงเรียนสตรีวิทยา
พ.ศ.2545	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต(การเงินการธนาคาร) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ.2552	ปริญญาโท เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การจัดการ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ